

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

00911

ISSN 1330 - 500X

9 177133 01500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

Predstavljamo

Visoka dočasnička
izobrazba za
najviše dočasničke
dužnosti

MORH
GENERAL-PUKOVNIK
DRAŽO LOVRIĆ POTVRĐEN
NAČELNIKOM GS OSRH

PIŠTOLJ CARACAL

HRVATSKI VOJNIK

General-pukovnik Drago Lovrić potvrđen načelnikom GS OSRH

Tijekom posjeta predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića i predsjednice Vlade RH Jadranke Kosor Ministarstvu obrane RH 1. ožujka potvrđeno je da je general-pukovnik Drago Lovrić i službeno imenovan načelnikom Glavnog stožera Oružanih snaga (GSOS) RH.

“Odluka o imenovanju general-pukovnika Drage Lovrića načelnikom GS OSRH je potpisana“, rekao je predsjednik RH Josipović.

Potvrdio je da se na sastanku u MORH-u razgovaralo o obrambenim pitanjima, razvojnim planovima na području obrane, kao i o izmjenama niza zakona koji se odnose na područje obrane. Predsjednik je također najavio i novu sjednicu Vijeća za obranu.

Na sastanku se razgovaralo i o izvješću Povjerenstva za istraživanje nesreće dvaju vojnih zrakoplova MiG-21.

U izjavi za medije predsjednica Vlade izrazila je zadovoljstvo sastankom naglasivši izvrsnu suradnju na svim područjima

Snimio: Josip KOPFI

obrane. Naglasila je da će se uskoro donijeti izmjene zakona koji se odnose na područje obrane, te da je zadovoljna i novom lokacijom MORH-a.

OJI

Susret ministra Božinovića s nizozemskom veleposlanicom u RH

Ministar obrane Davor Božinović primio je 1. ožujka u službeni posjet veleposlanicu Kraljevine Nizozemske u RH Stellu Ronner-Grubačić.

Susret je bio prilika za razmjenu iskustava o dosadašnjem sudjelovanju dviju zemalja u operaciji ISAF u Afganistanu gdje je istaknuta mogućnost suradnje na području obuke i mentoriranja Afganistanskih snaga sigurnosti.

Veleposlanica Ronner-Grubačić je ministra upoznala s planovima Kraljevine Nizozemske u pogledu budućeg angažmana u Afganistanu pri čemu je istaknula važnost tekuće parlamentarne rasprave te činjenicu da je nastavak sudjelovanja u području operacije ISAF uvjetovan konačnim parlamentarnim odobrenjem koje podrazumijeva da nizozemski angažman bude jedino

Snimio: Josip KOPFI

vezan uz obuku afganistanske policije.

Ministar Božinović je veleposlanicu upoznao s predstojećim planovima hrvatskog angažmana u Afganistanu pri čemu je posebno naglasio da je RH preuzela

vodeću ulogu u Vojno-policijskoj školi u Kabulu gdje će zajedno s hrvatskim mentorima sudjelovati i mentori iz zemalja regije. “Do sada su spremnost za upućivanje svojih instruktora potvrdile Bosna i Hercegovine, Crna

Gora, Slovenija i Albanija, a očekujemo i pozitivan odgovor ostalih zemalja potpisnica A-5 inicijative“, rekao je Božinović.

Dodao je da taj projekt osim što osigurava kritične sposobnosti za obuku i potporu Afganistanskim snagama sigurnosti, ima i regionalno značenje u kontekstu unapređivanja regionalne obrambene suradnje. Ovom se inicijativom pokazuje “da smo spremni zajednički sudjelovati u međunarodnim mirovnim misijama, te tako pridonositi uspostavi sigurnosti i postizanju mirnog rješenja na području Afganistana“, istaknuo je Božinović.

Razgovaralo se i o dosadašnjoj obrambenoj suradnji dviju zemalja te je usuglašeno da postoje mnoga područja u kojima se ona može unaprijediti.

OJI

RAZGOVOR
rabin dr. sc.
Kotel Da-Don

4

Akademik, vojnik i predavač na HVU

Bitno je za vojnike koji odlaze u područja gdje žive narodi druge vjere da se upoznaju s njihovom kulturom i običajima kako zbog neznanja ne bi došli u neugodnu situaciju ili nekoga uvrijedili. Pomažem im da dobiju znanja koja će moći upotrijebiti ako dođu u kontakt sa Židovima, što je slučaj s vojnicima koji idu na Golansku visoravan

VISOKA DOČASNIČKA IZOBRAZBA ZA NAJVIŠE DOČASNIČKE DUŽNOSTI

14

12

Hrvatske tvrtke sklopile vrijedne ugovore o opremanju

Hrvatska namjenska industrija, MORH i HGK su u Abu Dhabiju pokazali da je njihova interakcija dobitna kombinacija što potvrđuju sklopljeni poslovi tijekom održavanja sajma "IDEX 2011"...

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

MORH I OSRH

- 2 **MORH**
General-pukovnik Drago Lovrić potvrđen načelnikom GS OSRH
- 6 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Ministar obrane u posjetu Hrvatskoj ratnoj mornarici
- 8 **NAJAVA**
Međunarodna izložba vojne industrije u Splitu
- 9 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Zbog situacije u Libiji izvanredni sastanak Vijeća NATO-a
- 10 **NATO – KRIZNI MENADŽMENT (IV. DIO)**
Sveobuhvatni pristup upravljanju kriznom situacijom
- 16 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Uspješna obrambena suradnja Hrvatske i Albanije
- 17 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Kontraadmiral Urić primio pripadnike 17. HRVCON-a HRM-a

VOJNA
TEHNIKA

- 18 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 **VOJNA TEHNIKA**
Pištolj Caracal
- 28 **VOJNA TEHNIKA**
Njemačka korveta K131

MAGAZIN

- 30 **SREDNJOVJEKOVNE BITKE**
Pad Konstantinopola 1453. (II. dio)
- Mehmed II. postaje *Osvajač*
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Vukovar i vukovarska bolnica (dijelovi kronologije), studeni 1991. (IV. dio)
- 33 **POZDRAV DOMOVINI**
Izbjeglica (III. dio)
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Kacića M 56 B

Bitno je za vojnike koji odlaze u područja gdje žive narodi druge vjere da se upoznaju s njihovom kulturom i običajima kako zbog neznanja ne bi došli u neugodnu situaciju ili nekoga uvrijedili. Pomažem im da dobiju znanja koja će moći upotrijebiti ako dođu u kontakt sa Židovima, što je slučaj s vojnicima koji idu na Golansku visoravan

rabin dr. sc. Kotel Da-Don

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Akademik, vojnik i predavač na HVU

U sklopu kolegija Vojna etika polaznicima svih škola na HVU predavanja o židovstvu, njihovim običajima, filozofiji, načinu života drži rabin dr. Kotel Da-Don. U Hrvatsku je došao prije 13 godina. Izvrsno govori hrvatski iako samokritično kaže da se još uvijek "bori" s padežima. Diplomirani je pravnik, a završio je i rabinski i pedagoški fakultet te doktorirao na židovskim studijima i filozofiji. Zadovoljan je suradnjom s Ministarstvom obrane i Hrvatskim vojnim učilištem. Činjenica da je i on bio vojnik, kaže, mnogo mu pomaže u izgradnji iznimno dobrog odnosa s našim vojnicima

Svaka osoba, svaki vojnik mora imati pravo da ako zbog nekih vjerskih razloga treba vjerske usluge, da mu se to i omogući. Potpuno je jasno da tako treba biti. Tako je i u Izraelu, SAD-u i mnogim drugim državama. S obzirom na to da su u hrvatskim Oružanim snagama većinom katolici, za dušobrižništvo je zadužen Vojni ordinarijat. U izraelskoj vojsci tu ulogu ima Vojni rabinat

Rezultat je te inicijative da danas imamo program na HVU na svim razinama izobrazbe uključujući i okrugle stolove u Ratnoj školi. Kako je židovska zajednica ovdje mala i bila je, nažalost, zbog posljedica II. svjetskog rata dosta udaljena od svojih izvora, Židovi nisu mogli mnogo pričati o svojim običajima. Zanimanje koje polaznici škola pokazuju za moja predavanja je odlično, no vidi se da se, nažalost, nisu prije mogli detaljnije upoznati sa židovstvom.

Polaznici škola HVU iznimno su zadovoljni vašim predavanjima. Kakvi su vaši dojmovi?

Osobno sam veoma zadovoljan kako su polaznici škola HVU-a primili moja predavanja kao i načinom na koji sudjeluju u tom kolegiju. Često mi se dogodi da planiram predavati o pet tema, a ne stignem obraditi ni tri. Ima mnogo pitanja, zanimanje je doista veliko. Tijekom predavanja otvorimo mnogo tema, mnogo toga stavimo na stol i razgovaramo. Osobno volim što pitaju i ono što nije vezano samo uz temu. Potičem ih i sam na razgovor. Ne želim da razgovaraju s

kojima nesebično prenosi znanja koja će im sigurno biti korisna u radu u međunarodnom okruženju.

Kako je došlo do suradnje između židovske vjerske zajednice Bet Israel i HVU-a?

Inicijativa je potekla od Ministarstva obrane, odnosno Hrvatskog vojnog učilišta koje je organiziralo Okrugli stol na kojem je iskazana potreba da polaznici svih škola dobiju nastavni sadržaj koji će im omogućiti širi pogled o različitim vjerama i kulturama.

rabinom, a ne pitaju i dobiju odgovor na sve što ih zanima. S njima razgovaram ne samo kao rabin koji ima teološka znanja nego i kao vojnik.

Koliko vam činjenica da ste bili vojnik pomaže u kontaktu s našim vojnicima?

Pa jedan poseban odnos koji gradim s polaznicima škola na HVU djelomično dolazi od toga što znaju da sam i sam bio vojnik. To što sam se bavio sličnim poslovima kao i oni pomaže da se uspostavi jedan dublji odnos. Razlika je kad neki akademik razgovara s vojnicima i kad vojnik razgovara s vojnikom. Mislim da svatko tko ulazi u vojsku, iz nje izlazi kao drugi čovjek.

Kako ste koncipirali predavanja? Koje teme i područja obrađujete?

Povijest, početak stvaranja svijeta, nastanak židovskog naroda, 13 teoloških nauka židovske vjere, naši običaji, propisi koji su karakteristični za Židove, što nam znači subota, holokaust i religija neke su teme mojih predavanja. To su dosta teške teme i zahtijevaju dobru pripremu. No, priznajem, nikad ne stignem sve obraditi jer ima dosta pitanja, a vremena je malo. Nastojim stoga birati ona područja koja su važna vojnicima, dati im znanja koja će odnijeti sa sobom, a koja će im pomoći u radu u međunarodnom okruženju.

Odnedavno aktivno sudjelujete i u pripremi naših vojnika koji odlaze u međunarodnu misiju na Golansku visoravan.

Da. Bitno je za vojnike koji odlaze u područja gdje žive narodi druge vjere da se upoznaju s njihovom kulturom i običajima kako zbog neznanja ne bi došli u neugodnu situaciju ili nekoga uvrijedili. Pomažem im da dobiju znanja koja će moći upotrijebiti ako dođu u kontakt sa Židovima, što je slučaj s vojnicima koji idu na Golansku visoravan. U sklopu tih priprema organiziramo i posjet sinagogi da vide kako ona izgleda iznutra, koje su razlike između sinagoge i crkve, sinagoge i džamije.

Koliko je i zašto bitno upoznati pripadnike OS-a koji odlaze u međuna-

rodne misije s običajima, kulturom, vjerom zemlje u koju odlaze? Koliko to pridonosi uspješnosti misije?

Čovjeka znanje obogaćuje. Ja volim učiti i načelno mislim da je dobro sve učiti. Kako ne držim dugo predavanja za vojnike koji idu u misiju na Golansku visoravan, još nemam od njih povratnih informacija. No siguran sam da

Zadovoljan sam suradnjom s MORH-om. I ondje i u Oružanim snagama imate odlične ljude koji vode suradnju s vjerskim zajednicama. Doista su profesionalni i vrlo uspješno obavljaju svoj posao

im znanje može samo koristiti. Rezultat takve obuke može se vidjeti na primjeru pripadnika OS-a u mirovnoj misiji u Afganistanu koji su zahvaljujući dobroj izobrazbi o običajima islama obavili i još uvijek obavljaju svoju misiju na najbolji mogući način.

Kako biste ocijenili suradnju s MORH-om i postoje li još neka područja na koja bi se ona mogla proširiti?

Zadovoljan sam suradnjom s MORH-om. Ondje, kao i u Oružanim snagama imate odlične ljude koji vode suradnju s vjerskim zajednicama. Doista su profesionalni i vrlo uspješno obavljaju svoj posao.

Koliko je važno dušobrižništvo u Oružanim snagama?

Svaka osoba, svaki vojnik mora imati pravo da ako zbog nekih vjerskih razloga treba vjerske usluge, da mu se to i omogući. Potpuno je jasno da tako treba biti. Tako je i u Izraelu, SAD-u i mnogim drugim zemljama. S obzirom na to da su u hrvatskim Oružanim snagama većinom katolici, za dušobrižništvo je zadužen Vojni ordinarijat. U izraelskoj vojsci tu ulogu ima Vojni rabinat. I mi smo ovdje bili u situaciji da za jednog člana naše zajednice koji je bio u vojsci tražimo da mu se omogući za jedan naš blagdan sudjelovanje na molitvi u sinagogi i nije bilo nikakvih problema. Ljudi to znaju, razumiju i to se treba poštovati.

Što za vas znači vojni poziv?

Mislim da svaka država treba imati vojsku. Uvijek trebaš čuvati kuću. Kuća koja nije čuvana, poziva lopova. Čuvara uvijek treba imati, a vojska je čuvar države.

Aktivni ste u akademskom i kulturnom životu Hrvatske. Predajete na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Volim akademski život. Na Filozofskom fakultetu sam počeo predavati prije četiri godine na katedri za judaistiku. Predajem Uvod u judaizam. Svaki se semestar na kolegij znalo prijaviti između 120 i 150 studenata tako da sam ove godine ipak trebao staviti kvotu na 60, iako ih opet imam 80. To je bilo nužno da bih mogao malo detaljnije raditi. No, sada razmišljam i o osnivanju studija judaistike. Mislim da smo na dobrom putu.

Autor ste knjige Židovstvo-život, teologija i filozofija?

Da. Prvo izdanje objavljeno je 2004., a drugo prošle godine. O temi knjige najbolje govori njezin naziv. Rabi se kao udžbenik na fakultetu, a naišla je na zanimanje ne samo kod Židova nego i kod drugih koji žele upoznati židovstvo. To je prva knjiga o židovstvu na hrvatskom jeziku od II. svjetskog rata koju je napisao rabin. ■

Ministar obrane u posjetu Hrvatskoj ratnoj mornarici

Snimio Davor KIRIN

Hrvatsku ratnu mornaricu u Splitu posjetio je 28. veljače ministar obrane Davor Božinović. Pošto je paljenjem svijeće u Spomen-sobi u Zapovjedništvu HRM-a u pomorskoj bazi Lora odao počast poginulim pripadnicima HRM-a u Domovinskom ratu, održao je sastanak sa zapovjednikom HRM-a

kontraadmiralom Antom Urličem i njegovim najbližim suradnicima. Uz ministra obrane u HRM-u su bili državni tajnik MORH-a Mate Raboteg i zamjenik načelnika GSOSRH-a general-pukovnik Slavko Barić. Prezentaciju o aktivnostima, zadaćama, opremljenosti i misijama HRM-a s posebnim naglaskom na

Snimio Davor KIRIN

njezinu ulogu u zaštiti nacionalnih interesa na moru održao je kontraadmiral Urlič. Posebno je istaknuo bogate međunarodne aktivnosti HRM-a kojih na godišnjoj razini ima oko stotinjak te na Ciljeve snaga kojih HRM ima šest.

Izražavajući zadovoljstvo posjetom ministar Božinović je napomenuo da je Hrvatska ratna mornarica pokazala da je sposobna zaštititi naše nacionalne interese na moru, ali i da se u skladu s globalnim promjenama na međunarodnom planu mora prilagođavati novim prilikama. U prvi plan ratnih mornarica drugih zemalja, pa tako i naše dolaze zadaće različite od tradicionalnih. To su angažiranje u borbi protiv teroriz-

Posjet 93. zb u vojarni "Zemunik"

U 93. zrakoplovnoj bazi Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO) u vojarni "Zemunik" boravio je 28. veljače ministar obrane RH Davor Božinović gdje se upoznao s njezinim aktivnostima i zadaćama.

O planovima i njihovoj realizaciji u tekućoj godini ministra Božinovića je upoznao zapovjednik HRZ-a i PZO-a general-bojnik Vlado Bagarić koji je posebno naglasio su-

Snimio Davor KIRIN

djelovanje te grane OS-a u međunarodnim operacijama, kao i ulogu u pomoći civilnom stanovništvu u zemlji sudjelovanjem u protupožarnim aktivnostima, medicinskim letovima te akcijama traganja i spašavanja.

Zapovjednik 93. zb i vojarni "Zemunik" brigadir Miroslav Kovač održao je presenta-

ciju o vojarni i aktivnostima 93. zrakoplovne baze, dok je o modelima školovanja vojnih pilota i nastavnika letjenja govorio zapovjednik Pilotske škole brigadir Željko Jurković naglasivši kako HRZ i PZO imaju kapacitete i potencijale i za školovanje pilota iz drugih zemalja.

ma, piratstva, ilegalne trgovine i drugih asimetričnih ugroza. "To prolaze mnoge zemlje i mi u tome nećemo zaostajati", kazao je Božinović te dodao da "osim promjene načina djelovanja nove zadaće traže i novu opremu, ali i novine u obuci i uvježbavanju." Ministar Božinović istaknuo je važnost Obalne straže, te u tom kontekstu i izgradnju novih ophodnih brodova. "Idejni je projekt izrađen i ubrzo će se krenuti u natječaj", kazao je.

Napomenuo je i da priroda današnjih prijetnji isključuje mogućnost samostalnog djelovanja. Suradnja s mornaricama drugih zemalja je nužna, a posebno s ratnim mornaricama nama susjednih zemalja, sve u svrhu zaštite prirodnih bogatstava i sigurnosti plovidbe.

Podsjećajući na bogatu tradiciju HRM-a ministar Božinović je kazao da se radi dobro, ali i da treba težiti izvrsnosti. Zaključio je i da je ovo godina u kojoj se donose strateški dokumenti koji moraju biti u skladu s realnošću i mogućnostima.

Tijekom boravka u HRM-u ministar je obišao i Zapovjedno-operativno središte, Sektorsko operativno središte zračnog motrenja i navođenja, Središte za obuku, vozila veze i mobilni obalni lanser, raketne topovnjače "Vukovar" i "Kralj Dmitar Zvonimir" te školski brod "Faust Vrančić". Leida PARLOV

U sklopu obilaska 93. zb u "Zemuniku" ministar Božinović obišao je i Pilotsku školu Središta za obuku HRZ-a i PZO-a "Rudolf Perešin", Eskadrilu aviona i helikoptera 93. zb gdje mu je predstavljena tehnika na kojoj se školuju vojni piloti. U sklopu obilaska Protupožarne eskadrole upoznao se sa spremnošću snaga HRZ-a i PZO-a u gašenju požara iz zraka. Božinović se susreo i s pilotima akrogrupe "Krila Oluje".

U svom obraćanju ministar je podsjetio na važnost pilotskog poziva te potrebu njegova predstavljanja, pogotovo mladoj populaciji. Rekao je da 93. zb ima dobre potencijale da se razvije u regionalno zrakoplovno središte te da treba težiti ostvarenju tog cilja.

Uz ministra Božinovića u posjetu vojarni "Zemunik" bili su i državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, zamjenici načelnika Glavnog stožera general-pukovnik Slavko Barić i kontraadmiral Zdenko Simičić te načelnik Uprave za logistiku general-bojnik Josip Stojković. Leida PARLOV

Otvorenje znanstveno-stručnog skupa

Na otvorenju znanstveno-stručnog skupa "Projekti i projektni menadžment", koji je u povodu 10. godišnjice rada organizirala u Zagrebu Visoka škola za poslovanje i upravljanje "Baltazar Adam Krčelić" iz Zapešića sudjelovao je 25. veljače ministar obrane Davor Božinović. Na početku izlaganja ministar Božinović je naglasio da "projektni menadžment ima sve veće značenje u stvaranju nove vrijednosti u rješavanju poslovnih problema i kriza čije su posljedice vidljive i u RH". "Istodobno, kriza je pokazala i potrebu temeljite promjene poslovne prakse mnogih, traženjem novih tržišta, ili drugačijim načinima racionalizacije poslovanja – povezivanjem poslovne, znanstvene i akademske zajednice", rekao je Božinović. Pritom je istaknuo da je upravo na ovom području iznimno važan projektni menadžment kao mehanizam sinergije gospodarstva, obrazovnog sustava i akademske zajednice. Govorio je i o ekonomskim koristima ulaska Republike Hrvatske u NATO, kao i aktualnim NATO programima proizvodnje, ulaganja i izgradnje infrastrukture. "Često se postavlja pitanje ekonomske koristi hrvatskog članstva u NATO-u i na koji način Hrvatska može profitirati od članstva? Standardni je odgovor da NATO nije ekonomska organizacija, već vojno-politički savez, ali da je članstvo u njemu pozitivan signal za ekonomski rast i razvoj zemlje koja je postala članica", istaknuo je ministar Božinović. Rekao je i da pozitivni učinci koji proizlaze iz članstva dugoročno povoljno utječu

na ekonomski razvoj zemlje članice te dodao da su upravo različiti NATO programi primjer te potrebne sinergije gospodarstva, obrazovanja i znanosti. "Mi imamo niz kvalitetnih proizvoda naše vojne industrije kojima možemo konkurirati u NATO programima", rekao je Božinović podsjetivši na nedavni primjer tvrtke INsig 2, prve hrvatske tvrtke koja je pobijedila na natječaju za informacijsku sigurnost NATO baze u Napulju. Govoreći dalje o ekonomskim koristima članstva u NATO-u, Božinović je rekao da treba iskoristiti članstvo u NATO-u i za provođenje aktivnosti daljnjeg sudjelovanja na NATO natječajima i za aktivnosti u sklopu naše regije, posebno prema zemljama koje su pokazale jasnu namjeru ulaska u euroatlantske integracije. "Ovim i drugim NATO programima, zajedno s našim saveznicima iz NATO-a, možemo pridonijeti dugoročnoj stabilizaciji našeg susjedstva i ovaj cilj treba biti jedna od ideja vodilja u jačanju angažmana RH u NATO programima", rekao je Božinović. Kao ključnu prednost hrvatskog sudjelovanja u NATO projektima Božinović je na kraju naveo da su navedeni projekti ujedno i načini transferiranja novih tehnologija i znanja. "NATO programi mogu i moraju biti jedan od mehanizama koji će potaknuti i održavati tu transformaciju", zaključio je Božinović.

Uz ministra Božinovića okupljenim sudionicima skupa obratili su se i gradonačelnik Zapešića Željko Turk i predstavnik Instituta "Ruđer Bošković" prof. Neven Žarković. OJI

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Cilj nam je da se Split stavi trajno na mapu najvećih svjetskih organizatora izložbi ove vrste. Split ulazi u društvo s Parizom, Moskvom, Abu Dhabijem. Zadovoljni smo zbog činjenice da su naši američki partneri izabrali Split kao potencijalno najbolje mjesto u ovom dijelu Europe za organizaciju ovakve izložbe, izjavio je ministar Božinović na konferenciji za novinare na kojoj je i službeno najavio održavanje izložbe od 29. do 31. ožujka u splitskoj Spaladium areni

MEĐUNARODNA IZLOŽBA VOJNE INDUSTRIJE U SPLITU

Izložba će biti dobra prigoda za upoznavanje zainteresiranih s najnovijim dostignućima iz obrambene tehnologije, produbljivanje vojno-tehničke suradnje, promociju domaće vojne industrije i nastojanje za njezino znatnije uključivanje na međunarodno tržište kao i promociju naših Oružanih snaga te Hrvatske u cjelini

Na konferenciji za novinare koja je 28. veljače održana u Kongresnom ugostiteljskom centru "Poljud" u Splitu ministar obrane Davor Božinović i službeno je najavio međunarodnu izložbu proizvođača naoružanja i vojne opreme "Jadranska vojna i zrakoplovna izložba i konferencija-ASDA" koja će se od 29. do 31. ožujka održati u splitskoj Spaladium areni.

Na konferenciji za novinare bili su i državni tajnik u MORH-u Mate Raboteg i zamjenik načelnika GSOSRH-a za planove i resurse, general-pukovnik Slavko Barić. Izložba će se održati pod pokroviteljstvom Vlade RH, a u organizaciji tvrtke TNT Production Inc. iz Sjedinjenih Američkih Država. Riječ je o tvrtki koja je specijalizirana za organizaciju sajamskih priredbi takvog tipa, a u regiji je do sada u Rumunjskoj organizirala nekoliko sajмова vojne industrije. Spaladium arena u Splitu određena je kao idealno mjesto za održavanje ove izložbe vojne industrije.

Pripreme za izložbu teku dobro, a odziv je izniman. Do sada se prijavilo 107 tvrtki od čega 39 iz Hrvatske i 68 iz svijeta među kojima su i one koje se po proizvodnji vojne opreme i naoružanja nalaze u samom svjetskom vrhu

Ministar Božinović je istaknuo da je održavanje ove izložbe u Splitu iznimna poslovna prilika za RH i proizvođače vojne opreme. Cilj je, napomenuo je, da se ona tradicionalno održava u Splitu. "Cilj nam je da se Split stavi trajno na mapu najvećih svjetskih organizatora izložbi ove vrste. Split ulazi u društvo s Parizom, Moskvom, Abu Dhabijem. Zadovoljni smo zbog činjenice da su naši američki partneri izabrali Split kao potencijalno najbolje mjesto u ovom dijelu Europe za organizaciju ovakve izložbe", izjavio je ministar Božinović. Značenje ove međunarodne izložbe je višestruko. Tu je ponajprije gospodarsko značenje jer, kao što je poznato, industrija ove vrste je u velikom porastu.

Izložba će biti i dobra prigoda za upoznavanje zainteresiranih s najnovijim dostignućima iz obrambene tehnologije, produbljivanje vojno-tehničke suradnje, promociju domaće vojne industrije i nastojanje za njezino znatnije uključivanje na međunarodno tržište kao i promociju naših Oružanih snaga te Hrvatske u cjelini.

Prema riječima državnog tajnika MORH-a Mate Rabotega, na izložbi će se tvrtke predstaviti s konkretnim najnovijim proizvodima ili simulatorima i to iz svih područja obrane i sigurnosti. Već sada je sav izložbeni prostor rasprodan.

Ministar Božinović je napomenuo da će izložba biti i dobra prigoda za bilateralne susrete, no ipak najvažnija za ostvarenje poslovnih kontakata. ■

Zbog situacije u Libiji izvanredni sastanak Vijeća NATO-a

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen izjavio je prošli tjedan u Budimpešti da se još ne razmatra zona zabrane letenja nad Libijom, jer bi takav dalekosežni pristup zahtijevao vrlo jasni međunarodni legitimitet i mandat UN-a. Rasmussen je to kazao na konferenciji za novinare održanoj nakon sastanka s ministrima obrane Europske unije, a sastanku je nazočila i visoka predstavnica EU-a Catherine Ashton. Zbog situacije u Libiji sazvan je i izvanredni sastanak vijeća NATO-a u Bruxellesu. "Sazvao sam hitan sastanak Sjevernoatlantskog saveza koji okuplja veleposlanike iz 28 zemalja radi razgovora o Libiji", rekao je Rasmussen te

dodao da je stanje u Libiji jako zabrinjavajuće. Istaknuo je da NATO može olakšati i koordinirati sve akcije zemalja članica, ako i kada one odluče djelovati. Naime, dvadeset i jedna od zemalja EU-a ujedno su i članice NATO-a. Naglasio je da će Sjevernoatlantsko vijeće nastaviti pratiti situaciju i to u koordinaciji s drugim međunarodnim organizacijama, a nastaviti će i s procesom savjetovanja da bi bili spremni za eventualna reagiranja. Inače, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda prihvatilo je rezoluciju kojom se uvode sankcije libijskom režimu na čelu s Moamerom Gadafijem. U jednoglasno prihvaćenoj rezoluciji, Gadafiju i članovima njegove obitelji zabranjuju se putovanja i zamrzava imovina. Na popisu 16 osoba na koje se odnosi zabrana putovanja te šest osoba kojima se zamrzava imovina, uz Gadafiju su njegovih sedam sinova, kći i druge osobe usko povezane s libijskim režimom. Libiji se uvodi i embargo na uvoz i izvoz oružja. Vijeće sigurnosti u rezoluciji je o stanju u Libiji odlučilo upoznati tužitelja Međunarodnog kaznenog suda. Da je libijski čelnik Moamer Gadafi izgubio legitimitet i

trebao bi odstupiti s vlasti, izjavio je tijekom tjedna američki predsjednik Barack Obama. "Predsjednik je ustvrdio da kada je masovno nasilje protiv vlastita naroda jedino sredstvo koje nekog čelnika održava na vlasti, tada je taj čelnik izgubio legitimitet i treba svojim odlaskom učiniti ono što je najbolje za njegovu zemlju", navodi se u priopćenju Bijele kuće. Isto tako primjenu sile nad civilima u toj zemlji osudio je ruski ministar vanjskih poslova Sergej Lavrov. Istaknuo je da je uporaba oružane sile libijskih vlasti nad civilnim stanovništvom neprihvatljiva. Inače, zbog stanja u Libiji prošli je tjedan mađarski ministar vanjskih poslova Janos Martony aktivirao Mehanizam za civilnu zaštitu Europske unije te poduzeo potrebne korake koji bi trebali omogućiti evakuaciju građana EU-a i četiriju zemalja nečlanica, među kojima je i Hrvatska, iz Libije. Osim 27 zemalja članica pravo na Mehanizam za civilnu zaštitu imaju i Hrvatska i Island, dvije kandidatske zemlje te Norveška i Lihtenštajn. Mehanizam se aktivira kada zemlje članice nemaju dovoljno kapaciteta za rješavanje problema s kojima su suočeni brojni građani u Libiji.

Sastanak ministara obrane EU-a u Budimpešti

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen posjetio je prošli tjedan Budimpeštu gdje se sastao s predsjednikom Palom Schmittom, ministrom vanjskih poslova Janosom Martonyjem i ministrom obrane Csaba Hendeom te je nazočio sastanku ministara obrane EU-a. Tijekom sastanka s mađarskim vodstvom glavni je tajnik izrazio zahvalnost za doprinos koji ta zemlja daje NATO-ovim operacijama u Afganistanu i na Kosovu. Istaknuo je da, unatoč činjenici što je Afganistan na vrhu popisa NATO-ovih prioriteta, to ne znači da se Kosovo smi-

je zaboraviti. "KFOR-ova je misija primjer uspješne priče. Postupno smanjenje broja vojnika ondje odražava poboljšanu sigurnosnu situaciju", rekao je Rasmussen. Osvrnuo se i na situaciju u Libiji te kazao da je ondje prioritet evakuacija i pružanje humanitarne pomoći. Obraćajući se ministrima obrane Rasmussen je naglasio da je nužno povećanje suradnje između Europske unije i NATO-a, i to ne samo u pogledu političkih konzultacije već i sadašnjih operacija. Na sastanku je bilo riječi o pristupu obrani zemalja članica, a u svjetlu financijske štednje te izdvajanja sredstava za obranu. "U vrijeme financijske štednje suradnja EU-a i NATO-a više nije stvar izbora već je nužna", rekao je Rasmussen. Još jednom je podsjetio da financijska kriza zahtijeva pametni pristup obrani, a koji mora potaknuti usklađenost i djelotvornost potrošnje za obranu u našim zemljama članicama.

Ukrajina ima snažnu potporu Saveza

Ukrajina ima snažnu potporu Saveza za produbljenje partnerstva s NATO-om, istaknuo je glavni tajnik Anders Fogh Rasmussen tijekom prošlotjednog posjeta toj zemlji. Ondje se susreo s njezinim predsjednikom Viktorom Yanukovychem te drugim visokim dužnosnicima, a održao je i sastanak s članovima parlamenta. Istaknuo je i kako je poznato da je Ukrajina odlučna u namjeri da se u potpunosti pridruži obitelji europskih naroda, kojoj i pripada. "Glavni je cilj mojeg posjeta razgovor o tome da NATO može na tom putu i pomoći", kazao je glavni tajnik. Zahvalio je Ukrajini za doprinos međunarodnoj sigurnosti i za sudjelovanje u NATO operacijama.

Mijo KOŽIĆ

U vrijeme kriza, odluke o planiranju, rasporedu i uporabi vojnih snaga donose se jedino poslije političke odluke. Odluke donose vlade zemalja članica zajednički, a mogu sadržavati političke i vojne mjere, mjere za rješavanje civilnih elemenata krize, ovisno o prirodi krize...

Mjere upravljanja u kriznim situacijama već su bile predviđene u Strateškom konceptu Saveza iz 1991. – “**utjecaj upravljanja u kriznim situacijama na sigurnost članica**“. To je ponovljeno i u Strateškom konceptu iz 1999., u kojem se izražava spremnost NATO-a za djelotvorni doprinos sprečavanju sukoba i aktivno sudjelovanje u upravljanju u kriznim situacijama. Dodatno, u dokumentu iz 1999. se izražava da će operacije kriznog upravljanja uključiti i operacije izvan Članka 5., kao i operacije koje se odnose i na ne-NATO članice.

Strateški koncept 2010. proširuje razmišljanja u NATO o upravljanju u kriznim situacijama, razmatrajući njegovu uključenost u sve razine krize: “NATO će biti angažiran, gdje je to moguće i kada je potrebno, u sprečavanju kriza, upravljanju u kriznim situacijama, stabilizaciji situacije poslije sukoba i potpori obnovi“. Ohrabruje se također, veći broj čimbenika za sudjelovanje i koordinaciju napora u promišljanju uporabe šireg spektra instrumenata.

Općenito, prihvaća se sveobuhvatni pristup upravljanju kriznom situacijom koji ide zajedno s naglaskom na obuku, stvaranje lokalnih snaga i poboljšanje civilno-vojnog planiranja i suradnje.

Razvoj operacija za ublažavanje kriza

Upravljanje u kriznim situacijama je širok sadržaj koji izlazi izvan okvira vojnih operacija uključujući pitanja kao što je civilna zaštita. NATO je počeo razvoj mjera zaštite stanovništva u slučaju nuklearnog napada u ranim pedesetim godinama. Članice NATO-a uskoro su shvatile mogućnost djelotvorne uporabe tih sposobnosti u otklanjanju posljedica katastrofa uzrokovanih poplavama, potresom ili tehnološkim incidentima kao i u humanitarnim katastrofama.

Prvi je put godine 1953. primijenjen način organizacije za pomoć u katastrofama

poslije poplava u sjevernoj Europi, a 1958. NATO je uspostavio detaljne postupke za suradnju i koordinaciju između članica NATO-a u slučaju katastrofa. Ti su postupci zaživjeli i postali osnovica za razvoj civilnog kriznog planiranja unutar NATO-a u sljedećim godinama. Sveobuhvatno su preispitani 1995., kada su postali uz NATO članice, primjenjivi i na partnerske zemlje NATO-a.

Godine 1998. uspostavljeno je euroatlantsko središte za suradnju u odgovoru na katastrofe radi koordinacije dostave pomoći koju daju zemlje članice i partnerske zemlje u područja pogođena krizom. NATO je uspostavio i nestalnu Euroatlantsku postrojbu za odgovor na katastrofe, koja je međunarodna mješavina nacionalnih civilnih i vojnih elemenata koje su dale članice ili partnerske zemlje za raspored u pogođenom području.

Civilno krizno planiranje postalo je ključ uključivosti NATO-a u krizno planiranje. Posljednjih godina NATO je pružio potporu mnogim zemljama. Pomagao je poplavama pogođenim Albaniji, Češkoj, Mađarskoj, Rumunjskoj i Ukrajini; pomoć je pružena UNHCR-u na Kosovu; pomogao je potresom pogođenim Turskoj i Pakistanu; pomoć je pružena u gašenju požara Makedoniji i Portugalu; pomogao je Ukrajini i Moldovi poslije vremenskih nepogoda koje su uništile sustav prijenosa električne energije.

Donošenje odluka

U vrijeme kriza, odluke o planiranju, rasporedu i uporabi vojnih snaga donose se jedino poslije političke odluke. Odluke donose vlade zemalja članica zajednički, a mogu sadržavati političke i vojne mjere, mjere za rješavanje civilnih elemenata krize, ovisno o prirodi krize.

NATO posjeduje različite mehanizme rješavanja kriza; Glavno tijelo koje donosi odluke – Sjevernoatlantsko vijeće – razmjenjuje obavještajne informacije i druge

Sveobuhvatni pristup upravljanju

podatke, uspoređuje različita viđenja i pristupe te usuglašava stavove. Vijeće ima potporu brojnih specijaliziranih povjerenstava uključujući Političko i Partnersko vijeće, Vojno vijeće i Vijeće za civilno krizno planiranje. Komunikacijski sustavi NATO-a, uključujući i Situacijsko središte, neprekidno primaju, razmjenjuju i raspoređuju političke, ekonomske i vojne obavještajne i druge podatke.

Sustav odgovora na krize NATO-a (NCRS), Sustav uzbunjivanja i obavješćivanja NATO-a (NIWS), Operativni i planski sustav NATO-a i Sporazumi o civilnom kriznom planiranju stvoreni su za potporu uloge Saveza i sposobnosti odgovora u kriznom upravljanju, tako da se međusobno dopunjavaju i pojačavaju kao dio cjelokupnog procesa kriznog upravljanja.

Ključne operativne sposobnosti za odgovor na kriznu situaciju

- Vremenska raspoloživost snaga podrazumijeva podjelu snaga na: snage trenutnog odgovora (dežurne službe), snage brzog odgovora (dio profesionalnih snaga civilne zaštite, vatrogastva, oružanih snaga RH i drugih organizacija planski uključenih u sustav), snage za odgovor (ostale raspoložive snage) te snage uvećanja (mobilizacijom uključeni pojedinci i pravne osobe).

- Djelotvorno operativno vođenje podrazumijeva uspostavu nacionalne središnjice za upravljanje u kriznim situacijama te područnih, odnosno resornih tijela (središta ili stožeri) za operativno vođenje odgovorima na izvanredne ili krizne situacije. Uz uspostavu tijela nužno je osigurati neprekinute veze i protok informacija između ovih tijela međusobno i operativnih snaga na terenu. Nadalje, potrebno je osigurati i djelotvoran prihvat eventualne međunarodne pomoći, odnosno slanje vlastite pomoći izvan zemlje.

- Djelotvorna uporaba snaga podrazumijeva njihovo primjereno angažiranje te njihovu opremljenost i obučenost za djelovanje u različitim situacijama.

- Sposobnost pokretljivosti podrazumijeva mogućnost brzog upućivanja operativnih snaga na mjesto djelovanja.

- Sposobnost zaštite istodobno zahti-

jeva opremu i obučenost kojom će se osigurati kontinuitet djelovanja operativnih snaga u zadaćama odgovora na krize i u uvjetima opasnim za zdravlje, ali i kapacitete zaštite civilnog stanovništva u takvim uvjetima.

- Logistička potpora ima zadaću osigurati opskrbu u uvjetima kriznih situacija, kako ugroženom stanovništvu tako i samim operativnim snagama. Primarno, ova sposobnost treba se realizirati preko Državnog ravnateljstva za strateške robne zalihe, ali je nužno razraditi načine brzog proširenja ovih kapaciteta u suradnji s gospodarskim subjektima, humanitarnim organizacijama i međunarodnom pomoći.

Odnosi s medijima tijekom krizne situacije

Mediji u današnje vrijeme vrlo brzo uočavaju događaje koji se mogu nazvati kriznim i što je najvažnije, vrlo brzo izvješćuju široke skupine zainteresiranih primatelja informacija.

Uspostava uspješne komunikacije s medijima jedan je od ključnih koraka upravljanja krizom. Mnoge organizacije propuštaju jedinstvenu priliku da ograniče krizu i zadrže nadzor nad njom koristeći se medijima.

Loša komunikacija s medijima ili izostanak komunikacije krizu će dodatno raspirati. Stoga je potrebno da pripadnici kriznih komunikacijskih timova na svim razinama budu spremni komunicirati s medijima i pritom se držati nekoliko temeljnih načela:

- kontaktirati medije prije nego oni dođu kontaktirati vas,

- temeljne činjenice izvijestiti odmah,

- izjavu za medije imati uvijek spremnu, glasnogovornik uprave, tvrtke ili organizacije mora znati i kada će imati sljedeću izjavu.

U kriznim situacijama mediji očekuju:

- potpune i istinite informacije,

- pozadinu događaja,

- vaš temeljni plan ili ideju za daljnje postupanje,

- razvoj događaja,

- putem medija objavu završetka krize. ■

(nastavlja se)

NATO posjeduje različite mehanizme rješavanja kriza; Glavno tijelo koje donosi odluke – Sjevernoatlantsko vijeće – razmjenjuje obavještajne informacije i druge podatke, uspoređuje različita viđenja i pristupe te usuglašava stavove. Vijeće ima potporu brojnih specijaliziranih povjerenstava uključujući Političko i Partnersko vijeće, Vojno vijeće i Vijeće za civilno krizno planiranje. Komunikacijski sustavi NATO-a, uključujući i Situacijsko središte, neprekidno primaju, razmjenjuju i raspoređuju političke, ekonomske i vojne obavještajne i druge podatke

Hrvatska namjenska industrija, MORH i HGK su u Abu Dhabiju pokazali da je njihova interakcija dobitna kombinacija što potvrđuju sklopljeni poslovi tijekom održavanja sajma "IDEX 2011"...

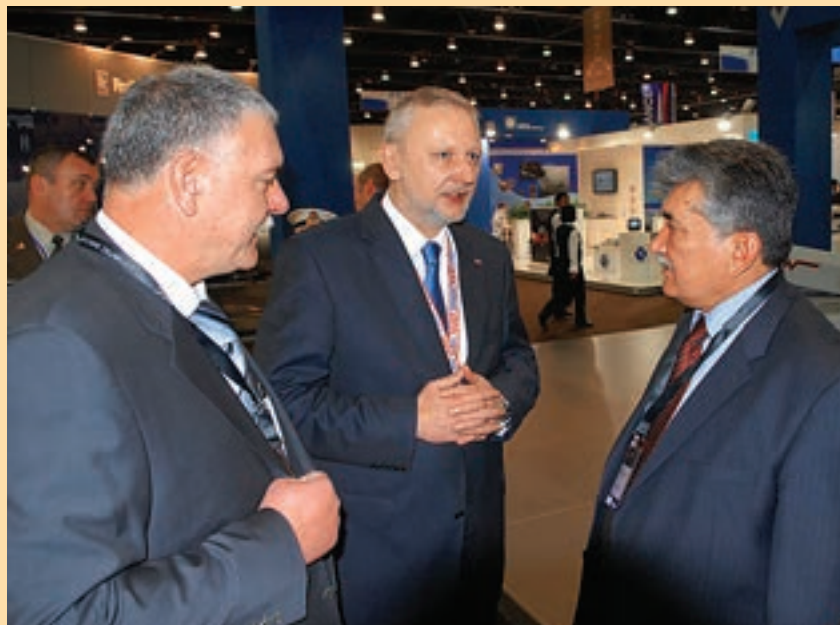
HRVATSKE TVRTKE sklopile vrijedne ugovore o opremanju

Hrvatska tvrtka Šestan-Busch d.o.o. opremit će egipatsku vojsku sa 7000 kaciga, a vrlo je izgledna suradnja s Južnom Afrikom

Hrvatska namjenska industrija je u 2011. godini konačno dobila novi zamah, i to na najbitnijem polju, izvoznom. Izgovoriti rečenicu ovako kategorički i nije teško, kad se pogledaju podaci o poslovima koje su hrvatske tvrtke sklopile na prošlotjednom sajmu vojne opreme i naoružanja "IDEX 2011" u Abu Dhabiju. Dakle, Šestan-Busch d.o.o. zaključio je četverogodišnji ugovor za opremanje egipatske vojske sa 7000 kaciga, a Kroko International d. o. o. će opremiti kuvajtsku specijalnu policiju s impresivnih 40 000 komada odora, 10 000 komada odjeće za specijalne namjene i 5000 pancirnih prsluka.

Uz te ugovorene poslove, u prijestolnici Ujedinjenih Arapskih Emirata najavljeni su i drugi. Kacige s potpisom Šestan-Busch izgledno će kupiti Južnoafrikanci, na web-stranicama Hrvatske gospodarske komore stoji da je riječ o 5000 primjeraka. Patria i Đuro Đaković Specijalna vozila razmotrili su razvoj daljnje suradnje na proizvodnji borbenih oklopnih vozila. Naveli smo samo dio brojnih kontakata, "čiji će se rezultati vidjeti u sljedećim mjesecima", rekla je Zoja Crnečki iz Sektora za industriju HGK-a.

Ministar obrane Davor Božinović sastao se na sajmu i s predstavnicima afganistanskog Ministarstva obrane te je u razgovoru naglasio kako postoje mogućnosti opremanja ANA-e novim proizvodima hrvatske vojne industrije

Iza uspjeha na sajmu "IDEX 2011" te optimizma koji je on donio, stoji više razloga. Kao prvo, riječ je o uglednim tvrtkama kojima izvoz nije nepoznat pojam. No, ne zaboravimo, prvo pitanje koje će kupac postaviti jest "služe li se tom opremom i vaše Oružane snage"? Potvrđan odgovor, osnažen činjenicom da je riječ o članici NATO-a, iznimno je važan. Važnost smjera koji su zacrtale politika i struka, opremanje hrvatskog vojnika proizvodima iz Hrvatske, sigurno je višestruka.

Dalje, prodaja i izvoz oružja i vojne opreme uvijek je dijelom i političko pitanje. Potpora i pomoć državnih institucija prijeko su potrebni za uspješno djelovanje na svjetskom namjenskom tržištu, naročito kad je riječ o maloj i relativno mladoj zemlji kao što je Hrvatska. Konkretno uključivanje države je potpuno normalno, uspješan izvoz i veća proizvodnja interes su cijelog hrvatskog društva. Konkretni korake o tome ministar Božinović je poduzeo nekoliko dana nakon stupanja na dužnost, 12. siječnja, kad je održao sastanak s predstavnicima hrvatskih namjenskih proizvođača. Tada je istaknuo da će im MORH biti još više otvoren jer, osim vlastitih potreba, dužnost je Ministarstva i

Oružanih snaga pridonijeti reindustrijalizaciji Hrvatske.

Ministrova nazočnost u Abu Dhabiju bila je kudikamo važnija od protokolarnog (podsjetimo, boravio je ondje na poziv vlasti UAE-a). Uz posjet izložbenim prostorima hrvatskih tvrtki, ministar je održao niz sastanaka s predstavnicima političkih struktura zemalja sudionica sajma, ali i s predstavnikom Patria grupe. Bitna tema svih sastanaka bila je suradnja na području obrambene industrije. Svi hrvatski proizvođači jednodušno su pozdravili ministrov doprinos hrvatskom predstavljanju na "IDEX-u" (uz već spomenute tvrtke na sajmu su se predstavili i DOK-ING, Inkop obuća i Agencija Alan d.o.o.).

Hrvatska namjenska industrija, MORH i HGK su u Abu Dhabiju pokazali da je njihova interakcija dobitna kombinacija. Optimizam za 2011. godinu prisnažićemo i najavom splitske međunarodne izložbe proizvođača naoružanja i vojne opreme "Jadranska vojna i zrakoplovna izložba i konferencija- ASDA", koja će potkraj ožujka sigurno donijeti pozitivne rezultate hrvatskoj namjenskoj industriji, naravno, uz znatan doprinos MORH-a. ■

Kroko International d.o.o. sklopio je ugovor o opremanju kuvajtske specijalne policije odorama i pancirnim prslucima

Šestan-Busch d.o.o. zaključio je četverogodišnji ugovor za opremanje egipatske vojske sa 7000 kaciga, a Kroko International d.o.o. će opremiti kuvajtsku specijalnu policiju s impresivnih 40 000 komada odjeće za specijalne namjene i 5000 pancirnih prsluka. Uz te ugovorene poslove, u prijestolnici Ujedinjenih Arapskih Emirata najavljeni su i drugi. Kacige s potpisom Šestan-Busch izgledno će kupiti Južnoafrikanci, na web-stranicama Hrvatske gospodarske komore stoji da je riječ o 5000 primjeraka. Patria i Đuro Đaković Specijalna vozila razmotrili su razvoj daljnje međusobne suradnje na proizvodnji borbenih oklopnih vozila

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Davor KIRIN

Visoka je dočasnička izobrazba elitna, kako po kriterijima prijma tako i po svojim dostignućima i zanimanju koje izaziva, jedinstveni oblik izobrazbe s programskim sadržajima svih triju grana OSRH-a te osposobljava polaznike za obavljanje najviših dočasničkih dužnosti. Nakon završetka izobrazbe polaznici stječu sva potrebna znanja i sposobnosti za uspješno funkcioniranje u združenom i multinacionalnom okruženju

Postati polaznikom Visoke dočasničke izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu nije ni malo jednostavno. Od dvjestotinjak zainteresiranih kandidata, koliko ih se u prosjeku godišnje prijavljuje, u proces obuke ući će samo njih desetero odnosno, tek pet posto najboljih kandidata. Kompleksni kriteriji mjerenja izvrsnosti obuhvaćaju niz elemenata, a kandidat koji će postati polaznik ove izobrazbe, mora iza sebe imati dokaze kontinuiranog i upornog rada, stjecanja znanja, usavršavanja i radnog iskustva.

Tako se, kao uvjet za prijam na Visoku dočasničku izobrazbu, najvišu razinu Dočasničke škole OSRH-a, od polaznika očekuje završena niža razina Dočasničke škole - Napredna dočasnička izobrazba te završen jedan od tečajeva; najmanje dvije godine provedene na dužnosti, uz dobivenu ocjenu koja ne može biti niža od "ističe se"; preporuke nadređenog zapovjednika i prvog dočasnika grane i GSOSRH-a; a tijekom ulaznog testiranja kandidat mora postići visoke rezultate na testu znanja, psihološkoj i liječničkoj provjeri te provjeri motoričkih sposobnosti. Pred onima koji dokažu svoju izvrsnost i motiviranost, pa konačno postanu polaznici Visoke dočasničke izobrazbe, nalaze se novi izazovi: deset mjeseci zahtjevne nastave, 1283 nastavna sata raspoređena u svakodnevne prijepodnevnne i poslijepodnevnne cikluse teorijske nastave, praktičnu obuku i vježbe na terenu. Izobrazba obuhvaća četiri područja: Opći dio, Područje vođenja i upravljanja, Područje taktike i stožernog rada te Dopunsko područje. Ovisno o području izobrazbe, nastava se provodi na Vojnom učilištu u Zagrebu, ali i u splitskoj Lori i zadarskom Zemuniku. Tijekom deset mjeseci trajanja izobrazbe, uz nastavu, organizirana su i predavanja gostiju-predavača o aktualnim događanjima u okruženju, te studijska putovanja na kojima polaznici obilaze područja provedbe važnijih operacija u Domovinskom ratu, upoznaju kulturno-povijesne znamenitosti i susreću se s predstavnicima civilne vlasti određenog područja.

"Model školovanja razvijen je tako da se u jednom naraštaju može školovati 16 polaznika. Od toga broja, dvije trećine popunjavamo

Visoka dočasnička izobrazba za

pripadnicima hrvatskih Oružanih snaga, dok je jedna trećina rezervirana za polaznike koji dolaze iz stranih oružanih snaga”, objašnjava časnički namjesnik Tihomir Klasnić, voditelj Visoke dočasničke izobrazbe. A sudeći prema brojkama, zanimanje pripadnika stranih oružanih snaga za ovaj oblik dočasničke izobrazbe je veliko i kontinuirano. Tako je od 2002., kada je Visoka dočasnička izobrazba primila prvi naraštaj polaznika, tijekom osam naraštaja, izobrazbu završilo ukupno 119 dočasnika. Uz

je i organizacija nastave na engleskom jeziku”, najavljuje voditelj Odsjeka Tihomir Klasnić. Uz njega, voditeljsku strukturu Visoke dočasničke izobrazbe predstavljaju i časnički namjesnik Ivan Grudenić, koji je viši instruktor Općeg područja; stožerni narednik Vlado Derdić, viši instruktor Taktike i stožernog rada te stožerni narednik Josip Pancirov koji obavlja dužnosti višeg instruktora Vođenja i upravljanja.

Visoka je dočasnička izobrazba elitna, kako po kriteriju prijma tako i po svojim dostignućima

104 polaznika koja su došla iz Oružanih snaga RH, njih 15 bilo je iz oružanih snaga najsusjednih zemalja. Visoku dočasničku izobrazbu na HVU do sada su završila po četiri pripadnika oružanih snaga Makedonije, Slovenije i BiH te tri pripadnika oružanih snaga Crne Gore. Tome treba pridodati i sadašnji, deveti naraštaj polaznika, koji će svoje školovanje završiti u lipnju 2011., i u kojem se zajedno s 12 dočasnika OSRH-a školuju i četiri pripadnika stranih oružanih snaga: dvojica iz BiH te po jedan iz Crne Gore i Slovenije.

Zanimanje pripadnika stranih oružanih snaga za ovaj oblik visokog dočasničkog školovanja u Hrvatskoj veliko je i među zemljama izvan naše regije. “Sadašnja mogućnost školovanja stranih polaznika ograničena je na one koji govore hrvatski jezik, no zbog velikog zanimanja u planu

i zanimanju koje izaziva, jedinstveni oblik izobrazbe s programskim sadržajima svih triju grana OSRH-a, te osposobljava polaznike za obavljanje najviših dočasničkih dužnosti, podjednako u Oružanim snagama, nama partnerskim zemljama, ali i mirovnim vojnim misijama u kojima sudjeluje Hrvatska vojska. U nastavni plan i program Visoke dočasničke izobrazbe ugrađena su specifična iskustva iz Domovinskog rata i on se neprestano usavršava, a nakon završetka izobrazbe polaznici stječu sva potrebna znanja i sposobnosti za uspješno funkcioniranje u združenom i multinacionalnom okruženju. Tako Visoka dočasnička izobrazba, zajedno s OSRH-om u cjelini, uspješno provodi preuzetu zadaću i prilagodbu NATO standardima te razvija i jača oružane snage koje su kompatibilne zapadnim vojskama. ■

Časnički namjesnik Tihomir Klasnić, voditelj Visoke dočasničke izobrazbe

Model školovanja razvijen je tako da se u jednom naraštaju može školovati 16 polaznika. Od toga broja, dvije trećine popunjavamo pripadnicima iz hrvatskih Oružanih snaga, dok je jedna trećina rezervirana za polaznike koji dolaze iz stranih oružanih snaga

Zanimanje pripadnika stranih oružanih snaga za ovaj oblik visokog dočasničkog školovanja u Hrvatskoj velik je i među zemljama izvan naše regije. “Sadašnja mogućnost školovanja stranih polaznika ograničena je na one koji govore hrvatski jezik, no zbog velikog zanimanja u planu je i organizacija nastave na engleskom jeziku”, najavljuje voditelj Odsjeka Tihomir Klasnić

Uspješna obrambena suradnja Hrvatske i Albanije

Snimio Josip KOPJ

Ministar obrane Davor Božinović primio je 25. veljače u službeni posjet veleposlanika Republike Albanije u RH Pëllumba Qazimija.

Tijekom susreta potvrđena je dosadašnja uspješna bilateralna i obrambena suradnja dviju zemalja, kao i regionalna suradnja unutar A-5 inicijative. Čestitavši ministru Božinoviću na njegovoj novoj dužnosti, veleposlanik Qazimi uputio je i riječi zahvale za sav

doprinos na jačanju suradnje između Republike Hrvatske i Albanije, dviju najmlađih članica NATO-a. Božinović i Qazimi razgovarali su o intenziviranju suradnje u daljnjem angažmanu u operaciji ISAF u Afganistanu gdje je istaknuta spremnost uključivanja i albanskih instruktora u Vojno-policijsku školu u Kabulu, a gdje vodeću ulogu preuzima RH.

Razgovaralo se i o mogućnostima suradnje na području vojne industrije, gdje je istaknut interes albanske strane za predstavljanjem proizvoda hrvatske vojne industrije u Albaniji, ali i posjet albanskih stručnjaka hrvatskim tvrtkama proizvođačima vojne opreme i naoružanja. "Budući da je trenutačno u fazi projekt pripreme novih odora za pripadnike albanskih Oružanih snaga, zainteresirani smo za razmjenu iskustava u tom području, ali i u ostalim područjima opremanja", istaknuo je veleposlanik Qazimi. Ministar Božinović je naglasio da smo zainteresirani za suradnju u tom pogledu, te je izrazio nadu za sudjelovanjem i albanske strane, kao i dolazak albanskog ministra obrane na nadolazećoj izložbi i konferenciji proizvođača vojne opreme i naoružanja u Splitu potkraj ožujka.

Na kraju sastanka izraženo je zadovoljstvo organizacijom zajedničke izložbe fotografija, koja će biti postavljena sredinom ožujka u MORH-ovoj Galeriji "Zvonimir", a u povodu druge godišnjice punopravnog članstva Hrvatske i Albanije u NATO savezu.

OJI

Prvi godišnji brifing VDZ-a

U Službi za međunarodnu obrambenu suradnju, održana je 24. veljače prva aktivnost Vojnodiplomatskog zbora u RH pod nazivom Prvi godišnji brifing VDZ-a: Proračun MORH-a za 2011. godinu.

Brifing su pripremili i na njemu izlagali ravnatelj Uprave za financije i proračun MORH-a Ivan Brković, i zamjenik načelnika Odjela za proračun Damir Mirt, dok je domaćin bio načelnik Odjela za bilateralu SMOS-a, brigadir Nenad Predovan. Brifingu je nazočilo dvadeset stranih vojnih izaslanika akreditiranih u RH.

Brigadir Predovan je kazao da je to prvi u nizu od četiri brifinga koja će se organizirati za vojne izaslanike u RH tijekom 2011., a tradicionalno je posvećen proračunu MORH-a.

U uvodnom dijelu brifinga bili su pojašnjeni svi najvažniji elementi ovogodišnjeg proračuna. "Ministarstvo obrane ulazi stabilno u 2011. godinu i ovogodišnji će proračun poduprijeti sve njegove najvažnije projekte", istaknuo je Ivan Brković.

Predstavljanje na temu Proračuna MORH-a za 2011. provedeno je uz usporedbu s prethodnom godinom te je najveća pozornost vojnih izaslanika bila usmjerena na stavke u kojima je proračun različit u odnosu na proteklo razdoblje. Tako su se vojni izaslanici zanimali

za troškove pripadnika OSRH-a u mirovnim misijama, nabavku vojne opreme i sredstava za umirovljenje djelatnika MORH-a i pripadnika OSRH-a. Na kraju skupa, doajen Vojnodiplomatskog zbora, pukovnik Søren Knudsen zahvalio je ravnatelju Uprave za financije i proračun Ivanu Brkoviću te mu uručio prigodnu plaketu Kluba vojnih izaslanika.

OJI

Kontraadmiral Urlić primio pripadnike 17. HRVCON-a HRM-a

Zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Ante Urlić primio je 25. veljače pet dočasnika i časnika HRM-a koji će biti upućeni u mirovnu operaciju ISAF u Afganistanu u sklopu 17. HRVCON-a. Kontraadmiral Urlić istaknuo je da HRM kontinuirano sudjeluje u mirovnoj operaciji ISAF te da svoje znanje i vještine njezini pripadnici ne razvijaju samo za pomorske zadaće nego i za sve vrste ugroza i zadaća na moru i na kopnu.

OJI

Pripadnici 2. AMT-a posjetili Zagrebačku džamiju

U sklopu priprema za odlazak u mirovnu misiju ISAF pripadnici 2. AMT-a (Air Mentor Team) iz 17. HRVCON-a posjetili su 17. veljače Zagrebačku džamiju gdje su se upoznali s pomoćnikom muftije dr. Azizom ef. Hasanovićem te nazočili predavanju o osnovama islamske religije, jezika, kulture i običaja naroda u Islamskoj Republici Afganistan.

Osnovna zadaća ovoga tima bit će mentorstvo i svakodnevni rad s pripadnicima afganistanskih zračnih snage-ANA Air corps, što je novo područje mentorstva u sklopu

ustrojavanja i razvoja Afganistanske vojske u svrhu potpunog samostalnog djelovanja. S obzirom na specifičnost zadaća koje su pred našim pilotima, predavač je posebnu pozornost usmjerio na osnovna pravila ponašanja u međusobnoj komunikaciji s domaćim stanovništvom – pilotima i prevoditeljima, u skladu s afganistanskom kulturom, tradicijom i šerijatskim pravom koje je pozitivno pravo u Afganistanu. Na kraju predavanja zapovjednik 2. AMT-a bri-

gadir Marinko Galović zahvalio je predavaču na iznimnu zanimljivu predavanju i Službi za odnose s javnošću i informiranje MORH-a kao organizatoru.

M. ČOŠIĆ

Odigrane utakmice između futsal reprezentacija

U dvorani Ekonomske škole u Vinkovcima 22. veljače odigrana je prijateljska utakmica u futsalu (malom nogometu) između reprezentacija OSRH-a i Hrvatske. Utakmica je dio priprema koje u

Vinkovcima provodi hrvatska futsal reprezentacija za predstojeće europsko prvenstvo. Završila je pobjedom hrvatske reprezentacije (rezultat 9:1) iako je reprezentacija OSRH-a pružila snažan otpor ne gubeći motivaciju do zadnjeg sučeva zvižduka.

Hrvatska futsal reprezentacija posjetila je Gardijsku oklopno-mehaniziranu brigadu HKoV-a u vinkovačkoj vojarni "Bosut" gdje ih je primio njezin zapovjednik brigadni general Mladen Mikolčević. Tijekom posjeta postrojbi reprezentativci i stručni stožer zapalili su svijeću ispred spomenika poginulim hrvatskim braniteljima, a nakon toga im je u Zapovjedništvu održan kratki prikaz o povijesti, ustroju i njezinim zadaćama.

OJI

Kadeti prvi u hapkido natjecanju

Hapkido tim "Petar Zrinski", sastavljen od kadeta Kadetske bojne, Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski", osvojio je prvo mjesto u seniorskoj konkurenciji na 2. otvorenom prvenstvu Hrvatske u hapkido, koje je održano 20. veljače u Zagrebu.

Na natjecanju je nastupilo stotinjak natjecatelja iz Slovenije, Mađarske i Hrvatske, koji su se natjecali u šest različitih disciplina u kadetskoj, juniorskoj i seniorskoj konkurenciji. Osim osvajanja prvog mjesta u seniorskoj kategoriji, Hapkido tim "Petar Zrinski" osvojio je i drugo mjesto u ukupnoj konkurenciji te 14 medalja u pojedinačnom dijelu natjecanja.

Pod vodstvom natporučnika Marka Kadije i kadeta Berislava Držanića Hapkido tim "Petar Zrinski" primio je i mnogobrojne pohvale za veliku motivaciju kao i za fer play nastup.

OJI HVU

AC-235 GUNSHIP

Tijekom velikog međunarodnog velesajma vojne tehnike i naoružanja "IDEX 2011", koji je tijekom veljače održan u Abu Dhabiju u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, američka tvrtka ATK sklopila je ugovor s jordanskim projektom - razvojnim uredom KADDB (King Abdullah II Design and Development Bureau) oko preinake dva laka transportna aviona EADS CASA CN-235. Posebnost tog ugovora jest konverzija transportnih aviona u "leteće topovnjače" po uzoru na avione AC-130H Spectre, AC-130U Spooky odnosno AC-27J Stinger II (prerađeni Spartan), te se pretpostavlja kako bi avioni dobili i novi naziv AC-235. Radovi na jordanskim CN-235 provodit će se u Sjedinjenim Američkim Državama, a njihova dostava očekuje se tijekom 2013. godine. Slijedeći svoje uzore, AC-235 bio bi opremljen žirostabiliziranom elektrooptičkom turelom, smještenom u nosnoj sekciji, koji bi činili ISR (intelligence, surveillance and reconnaissance) senzori za praćenje i zahvat zemaljskih ciljeva. Uz to, u AC-235 bio bi ugrađen sustav za upravljanje oružnim sustavima te sustav za obranu od protivničkih projektila zemlja - zrak i zrak - zrak. Od naoružanja AC-235 nosio bi dobro poznati ATK-ov laki automatski top M230 kalibra 30 mm, navođene projektele AGM-114 Hellfire te raketna zrna (navođena i nenavođena) kalibra 70 mm.

I. SKENDEROVIĆ

Foto: AeroVironment

Američka tvrtka AeroVironment Inc sredinom veljače predstavila je svoj novi besposadni sustav. Riječ je o mikro besposadnom sustavu koji je razvijan u sklopu programa Nano Air Vehicle američke agencije DARPA, zadužene za razvoj novih tehnologija za potrebe američkih oružanih snaga. Letjelica uz naziv Nano Air Vehicle ima i dodatni naziv Nano Hummingbird, jer svojim dimenzijama i

NANO HUMMINGBIRD

težinom nalikuje na malu pticu kolibri. Naime, raspon krila Nano Hummingbirda iznosi 16 cm, dok je težina 19 grama što je primjerice usporedivo s težinom jedne AA baterije. Besposadni sustav namijenjen je za uporabu u urbanom području, odnosno za ulazak u razne objekte stoga su njegove dimenzije ali i izgled napravljeni da podsjećaju na tu pticu. Kako to i priliči kolibrima i Nano Hummingbird svoj uzgon i upravljivost u zraku postiže mahanjem svojih malih krila. Poput pravog malog helikoptera Nano Hummingbird se uz vodoravni i okomiti let može prema potrebi držati i u zalebdenju. Maksimalna vodoravna brzina koju Nano Hummingbird može postići je 18 km/h. U mali Nano Hummingbird AeroVironment je uspio integrirati mikro dnevnu i noćnu kameru koje se rabe za izviđanje i nadzor iz zraka.

I. SKENDEROVIĆ

INDIJA PLANIRA NABAVU LPD-a

Indija napreduje s planom nabave nove klase desantnih brodova (Landing Transport Dock - LPD) od ukupno četiri plovila koja bi se gradila isključivo u domaćim brodogradilištima. Indijska ratna mornarica zasad u svojoj floti ima samo jedno operativno plovilo te vrste, INS Jalashwa. Postupak nabave već je započeo pozivom za podnošenje ponuda koji je raspisalo ministarstvo obrane. Sva četiri broda nabavljat će se pod tzv. buy and make kategorijom što znači da indijska, bilo državna bilo privatna brodogradilišta trebaju osnovati partnerski odnos sa stranim brodogradilištem

kako bi u konačnici osvojili ugovor. Na taj način bi se prilikom gradnje plovila rabila domaća infrastruktura, brodograđevni i prateći kapaciteti.

Osnovne karakteristike nove klase desantnih brodova očitovale bi se u dužini oko 200 m te mogućnošću transporta tenkova,

teških kamiona, oklopnih transporterata te ostale teške mehanizacije. Također moraju imati mogućnost nošenja teških mornaričkih helikoptera. Nadalje, zahtijeva se opremanje sustavom za blisku borbu kao i raketni sustav namijenjen protuzračnoj obrani.

M. PTIĆ GRŽELJ

BRZI JURIŠNI BRODOVI ZA GANU

Obnovljen brzi jurišni brod (Fast - Attack Craft - FAC) klase Sea Dolphin koji je donirala Južna Koreja službeno je uveden u operativnu uporabu ratne mornarice Gane krajem siječnja ove godine. Brod je imenovan Stephen Otu (P33) a ponovnu operativnost je postigao u trenutku velike modernizacije mornaričke flote ove zapadnoafričke države koja uključuje dva njemačka brza jurišna broda klase Gepard (Type S143) te pet novogradnji ophodnih brodova iz Kine i Južne Koreje. Za potrebe nabave dvaju njemačkih plovila, u srpnju prošle godine ganski je parlament odobrio sredstva u visini 28 milijuna eura za potrebe nabave, obnove te manje prilagodbe plovila sklopljenim s njemačkim brodogradilištem Fr Lurssen Werft GmbH & Co. KG. Namjena novih plovila u ganskoj mornarici bit će prije svega zaštita ribolovnog područja, nadzor i pro-

vedba zakona nad krijumčarenjem opojnih sredstava i ljudi te ponajviše zaštita odobalnih naftnih i plinskih objekata uz nadzor i zaštitu obalnog pojasa.

M. PTIĆ GRŽELJ

EMBRAER EMB 145 AEW&C ZA INDIJU

Tijekom veljače brazilski proizvođač zrakoplovne tehnike Embraer predstavio je svoju ponudu AEW&C (Airborne Early Warning and Control) platforme za Indiju. Riječ je o dosad dobro iskkušanoj kombinaciji srednjeg regionalnog putničkog aviona Embraer ERJ 145 i švedskog radarskog sustava Erieyea za nadzor iz zraka i rano upozorenje. Radar Saab PS-890 Erieye AESA SLAR

(Side-Looking Airborne Radar) pokriva područje rada od dva do četiri GHz, odnosno NATO E i F valno područje, s prosječnim dometom od oko 300 km. Radarska antena teži oko 900 kg i smještena je u devet metara dugačku kupolu na gornjem dijelu središnje sekcije trupa aviona. Kut pretraživanja s lijeve i desne strane antene iznosi po 160 stupnjeva po azimutu, a

na visini od oko 6000 m maksimalni je domet radarskog zahvata 450 km. Prosječan domet zahvata borbenih aviona u zraku je 330 km, dok prosječan zahvat površinskih plovila iznosi 320 km. Podatke prikupljene s radara mogu obrađivati operateri (do pet konzola) u avionu, ali se mogu i datalinkom slati u zapovjedništva na zemlji.

I. SKENDEROVIĆ

U sklopu međunarodnog simpozija AFA Air Warfare Symposium, koji je 17. i 18. veljače održan u Orlando u američkoj saveznoj državi Floridi, tvrtka AgustaWestland predstavila je svoj novi transportni helikopter AW139M. Riječ je o poboljšanoj vojnoj inačici srednjeg transportnog helikoptera AW139, odnosno o odgovoru na natječaj CVLSP (Common Vertical Lift Support Program) koji je pokrenulo Američko ratno zrakoplovstvo (USAF) s nakanom nabave 90 novih helikoptera kojima bi se zamijenila flota helikoptera Bell UH-1. Helikopter AW139M odlikuju poboljšani paket avionike u pilotskoj kabini, znatno ojačana pilotska sjedala, poboljšana balistička zaštita trupa he-

AW139M

likoptera, samozatvarajući spremnici goriva, novi obrambeni sustav za upozorenje na protivničke projekte, FLIR (Forward looking infrared) turela velike razlučivosti, vanjski bočni nosači za razne

tipove strojnica, nevođena raketna zrna te navođene projekte. Dužnosnici AgustaWestlanda ističu da AW139, u odnosu na druge helikoptere te kategorije, ima najviše mjesta u transportnom dijelu, a u letnim performansama u odnosu na druge helikoptere ima najveću pričuvu snage za što su zaslužna dva turbovratilna motora Pratt & Whitney PT6C-67C (svaki jačine 1679 KS). Ističu i to kako je AW139 odlično iskoristiva platforma za široki spektar zadaća poput potrage i spašavanja, nadzora iz zraka, različitog transporta roba i ljudi (može prihvatiti do 15 ljudi, a u MEDEVAC do 6 nosila i četveročlani prateći tim).

I. SKENDEROVIĆ

NAPREDAK PROGRAMA RB-S

S ciljem ulaska u konačnu fazu programa nabave malih brzih čamaca s tvrdim dnom (Response Boat-Small - RB-S) i zamjene starih, američka je obalna straža zatražila dvije kompanije, Metal Shark Aluminum Boats, iz Jeanerette, Louisiana i SAFE Boats International iz Port Orchard, država Washington dostavu barem jednog čamca za evaluaciju njihovih karakteristika.

Svaki će proizvođač plovila dostaviti barem jedan čamac koji se zasniva na provjerenom projektu do kraja lipnja ove godine. Nakon opsežnih ispitivanja i procjene bit će odabrana jedna inačica plovila koja će osigurati najbolju ukupnu vrijednost te će početi postupak narudžbe dodatnih plovila. Vrijednost trenutno dodijeljenih ugovora iznosi 193 milijuna dolara za Metal Shark Aluminum Boats te 181 milijun dolara za SAFE Boats International. Obje tvrtke imaju opciju ugovora za narudžbu 500 čamaca.

Od ukupnog broja plovila, njih 470 bit će namijenjeno obalnoj straži za zadaće osiguranja luka i plovnih putova, traganje i spašavanje, te očuvanja okoliša i drugih zakonskih zadaća. Do 20 čamaca bit će u službi carine i granične policije, a 10-ak će služiti američkoj ratnoj mornarici.

Posljednjom iteracijom programa RB-S tražena su plovila duljine 7,6 m koja imaju mogućnost postizanja brzina većih od 40 čv, minimalnog doplova 150 nm i mogućnost smještaja četiri člana posade. Traži se i standardizirani komunikacijski i navigacijski paket te je velik naglasak na ergonomiji i komforu posade.

M. PTIĆ GRŽELJ

PORINUT PRVI KCR 40

Indonezijska brodograđevna tvrtka PT Palindo Marine Industries porinula je prvi brzi raketni brod duljine 43 m koji se gradi pod projektom KCR (Kapal Cepat Rudal) 40 Nasional namijenjen potrebama indonezijske ratne mornarice. Kako prenose lokalni mediji, plovilo je u potpunosti izgrađeno i većim dijelom opremljeno u manje od godinu dana od polaganja kobilice a cijeli projekt je rad domaćih brodograđevnih stručnjaka.

Trup plovila je izgrađen od brodograđevnog čelika povišene čvrstoće dok je nadgrađe, kako bi se uštedjelo na masi broda, izrađeno od marinizirane aluminijске slitine te bi prema proračunima trebao postizati brzinu 30+ čv. Temeljno naoružanje čini pramčani top kalibra 30 mm, dvije strojnice kalibra 20 mm, sustav za blisku borbu te dva seta navođenih projektila C-705.

M. PTIĆ GRŽELJ

PORINUT TREĆI OPV KLASSE HOLLAND

Treći od četiri višenamjenska odobalna ophodna broda klase Holland je potkraj studenog prošle godine svečano porinut u Schelde Naval Shipbuildingu brodogradilištu u Vlissingenu, a namijenjen je nizozemskoj Kraljevskoj ratnoj mornarici. Novi ophodni brod istisnine 3750 t iz programa Patrouilleschepen nosi ime Zeeland. Prva dva plovila, Holland i Friesland porinuta su

tijekom 2010., dok je porinuće posljednjeg broda u klasi imena Groningen predviđeno za ovu godinu. Dostava čitave klase je planirana u razdoblju 2011. - 2013. a osnovna namjena bit će im nadzor u nizozemskoj ekskluzivnoj ekonomskoj zoni te u vodama Nizozemskih Antila i Arube. Novi ophodni brodovi zamijenit će postojeće fregate klase Karel Doorman. U skladu

s ugovorom, prva dva broda nalaze se u različitim fazama gradnje u brodogradilištu u Vlissingenu, pri čemu će pojedine sekcije biti dostavljene iz Damenova brodogradilišta u Galatiju u Rumunjskoj. Konstrukcija trećeg broda izgrađena je u rumunjskom brodogradilištu, pod nadzorom stručnjaka tvrtke Schelde kao što će biti i s četvrtim plovilom.

M. PTIĆ GRŽELJ

MODERNIZIRANI POLJSKI PZL W-3PL GLUSZEC

Početak veljače tvrtke AgustaWestland i PZL Swidnik dostavile su poljskim oružanim snagama prva četiri modernizirana višenamjenska helikoptera PZL W-3PL Gluszec. Modernizacija obuhvaća novi poboljšani sustav upravljanja helikopterom, FADEC (full authority digital engine control) sustav automatskog nadzora rada motora, instrumentaciju u pilotskoj kabini prilagođenu uporabi naočala za noćno gledanje uz nove višefunkcijske prikaznike, poboljšanu navigacijsku i komunikacijsku opremu te poboljšani pirotehnički obrambeni sustav s izbacivačima IC mamaca. U he-

Foto: PZL Swidnik

likoptere su ugrađena poljska operativna iskustva i potrebe iz međunarodne vojne operacije ISAF (International Security Assistance Force) u Afganistanu. Uz to,

Poljska razmatra modernizaciju preostale flote helikoptera PZL W-3 Sokol na standard PZL W-3PL Gluszec.

Helikopter PZL W-3PL Gluszec od naoružanja, na četiri vanjska nosača, može ponijeti kontejner s topom kalibra 23 mm, odnosno lansere (kompatibilne i s Hydrama) za nevođena raketna zrna kalibra do 70 mm. Uz to, ispod nosa ima turelu WKM-Bz-WS-4610 sa strojnicom kalibra 12,7 mm. Prema potrebi može služiti i kao laki transportni helikopter koji može ponijeti do 10 vojnika s opremom.

I. SKENDEROVIĆ

Najavljivan kao revolucionaran i genijalan, Caracal teško da može ponijeti ijedan od ovih laskavih pridjeva iako je načelno riječ o vrhunskom primjeru oružarskog dizajna, umijeća i tehnoloških rješenja

PIŠTOLJ CARACAL

Priča o Caracalu uistinu je vrlo zanimljiva. Prije negoli je uopće napravljen, stvoren je mit o revolucionarnom i genijalnom pištolju koji će biti iznenađenje kada se pojavi na tržištu.

Među strukom koja se bavi oružjem i prati tržište počele su kolati glasine o "Bubits" pištolju. Wilhelm Bubits, čovjek s iskustvom rada u Glocku i Steyru, a koji je taj tajanstveni pištolj i konstruirao, u to je vrijeme diljem Europe tražio

stručnjake raznih profila za svoj novi tim koji bi radio na projektu njegova novog pištolja. Tako je svojedobno i autor teksta pozvan na razgovor o sudjelovanju u projektu "Bubits" pištolja, no životni put ga je odveo u drugom smjeru. Dakako, uz ekipiranje ljudstva, konstruktor je tražio i ulagače koji bi taj cijeli projekt mogli poduprijeti. Kako u to vrijeme za novi dizajn nije bilo zainteresiranih europskih proizvođača

vatrenog oružja, a koji su već u svojoj ponudi imali slične pištolje, Bubits se okrenuo kapitalu izvan Europe, točnije kapitalu Ujedinjenih Arapskih Emirata. Strateška odluka o spajanju arapskog kapitala i europske oružarske domišljatosti, iskustva i tradicije urodila je serijskom proizvodnjom novog pištolja koji danas poznajemo pod imenom Caracal. Sam naziv pištolj duguje veličanstvenoj mački prostora iz kojeg kapital dolazi,

risu imena Caracal što dolazi od turskog "karakulak", a znači "crnouhi" zbog karakterističnih zašiljenih crnih ušiju čiji su oblik domišljati dizajneri iskoristili pri kreiranju dodatne opreme za svoj pištolj te tako skrenuli pozornost na povezanost novog pištolja sa životinjom čije ime ponosno nosi.

Još jedan u nizu ili?

Caracal pripada kategoriji tzv. striker fired pištolja. To znači da za opaljenje ove konstrukcije pištolja ne rabe klasični kokot (engl. Hammer), već udarač (engl. Striker) odnosno modificiranu udarnu iglu. Slične konstrukcije poput Caracalove nisu danas nikakva rijetkost na tržištu vatrenog oružja, no i dalje se na prste jedne ruke mogu nabrojiti oni modeli koji su uspjeli postići iole vredniji prodajni uspjeh. Slobodno se može reći da je doba vladavine ovih konstrukcija počelo Glockovim pojavljivanjem na tržištu osamdesetih godina prošlog stoljeća. Iako Glock pištolji u povijesti nisu bili prvi takvi niti su bili toliko revolucionarni koliko su ih mediji uspjeli proglasiti, oni su bili najbolji u trenutku pojavljivanja i radikalno drugačiji od drugih tada prisutnih i dominantnih konstrukcija pištolja.

Putem kojim je Glock tako uspješno kročio pokušali su i svi ugledni svjetski proizvođači vatrenog oružja nudeći tržištu svoje dizajne "striker fired" plastičnih pištolja. Mnogi su proizvođači

Osim Heckler & Kochove USP serije i ostalih izvedenica USP-a, nijedan proizvođač nije polučio veći uspjeh. Heckler & Koch svoje pištolje u pravilu ne nudi u paketu zajedno sa svojim ostalim čuvenim proizvodima poput kratkih strojica serije MP5 i UMP, južnih pušaka G36, 416, 417, snajperskih pušaka i dr.

Čak se ni većina drugih vrlo poznatih i čuvenih proizvođača vatrenog oružja, a koji su shvatili u čemu je bit uspjeha Glocka, nisu sa svojim modelima pištolja uspjeli etablirati na tržištu. Dapače, mnogi su zamalo propali zbog

ja Glockovog) i SW99 (zapravo Walther P99 neznatno kozmetički izmijenjen) te je tek odnedavno serijom pištolja M&P uspio postići dobar uspjeh na tržištu što ponajviše može zahvaliti marketinškim stručnjacima, iako treba priznati da je riječ o odličnu modelu.

U ovu bi se kategoriju mogao čak svrstati poznati i nadaleko čuveni njemački Walther s modelom P99 (relativan uspjeh na njemačkom policijskom tržištu te nekoliko izvoznih ugovora poput onog s finskom vojskom i licencne proizvodnje za potrebe poljske vojske) te Steyr Mannlicher s modelom serije M (M9, M40

Elegantna bočna silueta Caracala

Caracal F

Kalibar: 9x19mm, 9x21mm, .40S&W, 357 SIG
Cijev: 104 mm
Dužina: 208 mm
Masa: 750 grama
Kapacitet spremnika: 18+1 (9x19mm)

također pogrešno procijenili te pomislili da ključ Glockova uspjeha leži u uporabi polimera kao materijala koji je zamijeno čelik, prešani lim ili aluminijske legure, zanemarujući činjenicu da nijedan detalj Glocka nije ključan već upravo kompletan paket uobličen u gotov pištolj. Ti su proizvođači jednostavno kućišta klasičnih konstrukcija pištolja s kokotom počeli proizvoditi od polimera te nuditi tržištu.

svojih novih modela. Veliki američki proizvođač oružja Colt se pištoljem All American 2000 (na dizajnu je radio i slavni Eugene Stoner, konstruktor puške M 16) poželio vratiti na staze stare slave, posebice na policijskom tržištu, ali nije doživio planirani uspjeh.

Čuvena Češka Zbrojovka vjerojatno bi radije zaboravila svoju epizodu s pištoljem CZ 100, a do današnjeg dana nisu uspjeli napraviti konstrukciju koja bi mogla napasti pozicije Glocka.

Lista jakih imena s neuspješnim modelima pištolja poduža je pa tako slobodno možemo reći da čak i veliki Smith & Wesson nije uspio sa serijom Sigma (mehanizam za okidanje je kopi-

i M357) koji je manju količinu uspio plasirati na dalekoistočno tržište.

Jedini koji je iole uspio ugroziti Glockovu dominaciju na tržištu jest pištolj HS Produkta, HS 2000 (odnosno danas HS9 i dr., u SAD-u poznatiji kao XD) i najnoviji model XDM, dakako govorimo li o civilnom tržištu te je naš pištolj danas uz Glock i glavna meta koju Caracal nastoji ugroziti.

Iskustva iz Glocka i Steyra temelj dizajna Caracala

Iskustva rada na projektu pištolja Steyr M izravno su doveli do nastajanja Caracala budući da je Wilhelm Bubits, njegov tvorac, bio jedan od konstruktora

koji su radili na razvoju pištolja Steyr M (Steyr M je gotovo kompletno Bubitsovo djelo). Uopće ne treba dvojiti da je Bubits na temelju prijašnjeg rada u Glocku i Steyru uvidio sve mane "striker fired" konstrukcija, posebice one pištolja Steyr M te ih uspio eliminirati na Caracalu dok je one prednosti koje je Steyr M imao poput odlične ergonomije zadržao te je dodatno poboljšao. Promatrajući iz toga kuta možemo uočiti da je Caracal uistinu lišen svih loših strana prethodnih Bubitsovih konstrukcija te da je očito vrhunac njegove dizajnerske domišljatosti i kreativnosti svojstvene za znamenite konstruktore oružja. Za razliku od prvog Bubitsova djela, pištolja Steyr M koji je načelno bio odveć složen i nedorađen, Caracal se doima kao konačan proizvod bez potrebe za izmjenama koje bi dodatno poboljšale originalnu konstrukciju.

Sva ona rješenja koja su Steyr M činila nezanimljivim široj publici poput nepotrebno zakompliciranog rastavljanja (sa stajališta zahtjeva koji se danas očekuju od suvremenog pištolja), lošeg nedorađenog okidanja do čudnovatog i suvišnog rješenja vanjske kočnice (koja je na kasnijem Steyr M-A1 modelu uklonjena), na Caracalu nisu prisutna. Očito

je Bubits dobro naučio lekciju jer je sasvim sigurno da Steyrovci menadžeri nisu bili zadovoljni prodajnim rezultatima serije M, a posljedično time ni njegovim radom. Tako je s Caracalom od samog početka odlučio tržištu ponuditi gotov proizvod, a koji bi, prema očekivanjima, trebao udariti na najjače protivnike u tržišnoj utakmici i to ponajprije na Glockove i naše pištolje HS serije.

Maksimalno pojednostavljena konstrukcija s minimalnim brojem zasebnih dijelova zaustavljenih na krajnjoj brojci 28, Caracal postaje prvi među najboljim "striker fired" pištoljima. Jedinstvenim i vrlo domišljatim rješenjima Bubits je s Caracalom uspio pobijediti čak i Glock 17 koji je do sada bio vodeći u toj klasi s maksimalna 33 dijela. Razlika od pet dijelova u korist Caracala svakome tko se iole razumije u konstrukcije vatrenog oružja dovoljno govori o vrijednosti primijenjenih rješenja. A ujedno i o isplativosti cijelog projekta te konačnoj uporabi proizvoda!

Po dizajnu Caracal se gotovo ni u čemu ne razlikuje od konkurencije.

On je klasični poluautomatski pištolj s bravljenim zatvaračem. Na njemu je primijenjena tzv. Peterova modifikacija

Browningova bravljenja s oscilirajućom cijevi. Kod ovog bravljenja cijev je u dijelu ležišta metka kvadratno proširena te istim kvadratnim proširenjem nasjeda u otvor za izbacivanje čahura na navlaci i bravi. Ovaj način bravljenja sada je najzastupljeniji jer se pokazao kao najprimjereniji i najrentabilniji zato što nudi najbolji omjer uloženog i dobivenog u smislu pouzdanosti, cijene izrade i izdržljivosti. Navlaka je izrađena od ugljičnog čelika visoke kakvoće kao i cijev, koji su uostalom kao i svi ostali metalni dijelovi zaštićeni Plasoxom, posebnim postupkom otvrdnjavanja vanjske površine pomoću ioniziranih molekula plina dušika.

Navodno bi ovaj postupak zaštite metalnih dijelova trebao osigurati dugotrajnu zaštitu od utjecaja svih vrsta atmosferilija uključujući i ljudski znoj kao najvećeg protivnika metalnih dijelova vatrenog oružja. No vjerojatno je to znatno drukčiji i djelotvorniji postupak od Tenifera primijenjena na Glocku i našem HS-u.

Za razliku od Glocka i HS-a oblik navlake na Caracalu je u gornjem dijelu obliki te nije toliko četvrtast što pištolju daje uglađeniju i donekle elegantniju liniju od, primjerice, Glockove koja je u formi pravokutnika! Takvu praksu pravilne kockaste forme HS je uspješno riješio na modelu XDM.

Navlaka je u svome stražnjem dijelu s bočnih strana klasično okomito narezana širokim tipom nareza koji bi trebao omogućiti bolji i čvršći zahvat kod repetiranja oružja. Nažalost treba biti iskren i reći da u praksi ovaj tip nareza na Caracalu baš i ne funkcionira najbolje. Vrlo vjerojatno baš zbog zaobljena gornjeg dijela navlake, a koji je znatno smanjio visinu površine nareza te tako korisnik nije u mogućnosti u potpunosti željeznim stiskom obuhvatiti navlaku. Kućište pištolja izrađeno je od visokootpornog i žilavog polimera što je danas standard u ovoj klasi pištolja. U dijelu rukohvata na mjestu bočnih panela predviđena je mogućnost ugradnje umetaka različite boje. To omogućuje krajnjem korisniku,

Na okidaču se nalazi već klasično rješenje s predokidačem

Zbog idealnog kuta nagiba rukohvata te nisko postavljene cijevi u odnosu na os šake, stabilnost pištolja kod pucanja iznimno je velika

posebice vojnim i policijskim službama, lakšu identifikaciju oružja ovisno o namjeni. Ove umetke ne treba povezivati s rješenjima na ostalim pištoljima kojima se može mijenjati veličina i širina rukohvata. Jedina namjena umetaka na Caracalu jest lakša identifikacije i sortiranja oružja prema vrstama namjene.

Umetci se izrađuju u narančastoj, zelenoj, plavoj, crnoj, sivoj i bijeloj boji. Unutar kućišta nalazi se mehanizam za okidanje koji slobodno možemo nazvati srce jer u sebi osim okidanja u potpunosti sjedinjuje i sigurnosne elemente pištolja. Mehanizam za okidanje je za kućište pričvršćen pomoću dva pina (osovine) koji cijeli sklop drže na okupu. Okidanje se obavlja pomoću dvostruke akcije okidača što znači da povlačenjem okidača istodobno napinjemo i otpušamo udarač te vršimo opaljenje. Hod okidača je vrlo kratak tako da korisnik nema osjećaj klasičnog DA (double action/dvostruka akcija okidanja). Put koji okidač prelazi prije opaljenja iznosi

oko 8 mm. Pošto se pištolj repetira, sa stražnje strane navlake izlazi stražnji dio udarača koji strijelcu signalizira da je pištolj spreman za paljbu. Kako je riječ o DA sustavu, pošto obavimo okidanje u slučaju neopaljenja metka, nije moguće ponovno opaliti prije no repetiramo pištolj. U sklopu kućišta, ali s unutarnje strane nalaze se metalne vodilice navlake koje se protežu od krajnjeg stražnjeg ruba kućišta sve do prednjeg branika okidača. Ovim rješenjem Bubits je otklonio možda i najveći nedostatak Glocka, a to su vrlo male i kratke vodilice po kojima klizi navlaka pištolja. U problem ovakvog rješenja autor ovog teksta se osobno imao prilike uvjeriti nekoliko puta uključujući čak i pucanje vodilica na privatnom Glocku 21.

Na Caracalu se vrlo vjerojatno ciljano išlo na duže vodilice da se i tako izdigne iznad Glocka. Baš su veće vodilice svojedobno mnogi stručnjaci isticali kao vrlo bitnu prednost koju naš HS ima nad Glockom. Ovo rješenje povećava sta-

bilnost pištolja te mu znatno produžuje uporabu pa se s pravom može smatrati prednošću. Rukohvat pištolja postavljen je pod kutom od 111 stupnjeva što je najidealniji kut glede pozitivne ergonomije strijelčeve šake tako da pištolj vrlo lijepo i duboko sjeda u ruku. Zbog idealnog kuta nagiba rukohvata te nisko postavljene cijevi u odnosu na os šake, stabilnost pištolja kod pucanja iznimno je velika. Ovakva stabilnost omogućava strijelcu bolju kontrolu oružja tijekom brzog pucanja te brži povratak ciljnika na metu. Na prednjem dijelu rukohvata nalaze se standardne šine koje služe da bi korisnik mogao na pištolj postaviti dodatnu opremu poput baterijske lampe, laserskog ciljnika ili prednjeg dodatnog rukohvata. Povratna opruga s vodilicom jednaka je onoj na pištolju Glock te je razvidno da konstruktor nije želio mijenjati dokazano rješenje u praksi.

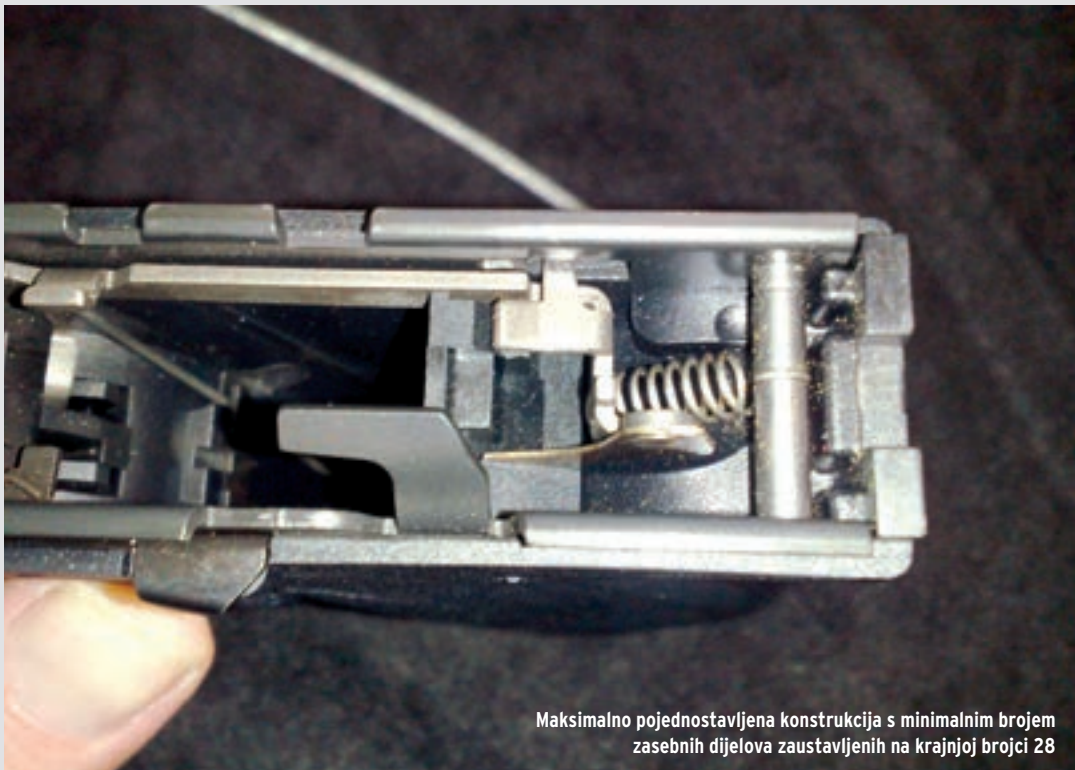
Iako deklariran kao dvostrano (ambidekstralno) oružje pogodno za jednako rukovanje dešnjacima i ljevacima, u

stvarnosti Caracal to nije osim u dijelu utvrđivača spremnika koji su dvostrani. Naime, utvrđivač navlake u stražnjem položaju nalazi se samo s lijeve strane pištolja.

Pištolj se rastavlja vrlo jednostavno i lagano. Poluge za rastavljanje su smještene na kućištu u sredini neposredno ispred okidača. Da bi se pištolj rastavio, potrebno je istodobno obje polugice povući dolje te jednostavno svući navlaku. Prilikom skidanja navlake s pištolja nije potrebno obaviti okidanje kao kod Glocka i starijih modela

nalazi inačica tzv. padajuće kočnice, slično Glockovu rješenju. Treća kočnica jest pasivna blokada udarne igle koja je također riješena na novi način, bitno drukčije od drugih već viđenih rješenja osiguranja pomoću okomite osovine. Ovdje je udarač/udarna igla osigurana pomoću bočne poluge. Ovim rješenjem postignuta je eliminacija interakcije s okidačem, a koji je kod rješenja pomoću osovine bio vrlo velik. Tako okidanje teče bolje i glađe od, recimo, okidanja s klasičnim rješenjima pomoću okomite osovine. No, ovu razliku mogu osjetiti

točku prednjeg ciljnika morate postaviti iznad stražnjeg ciljnika da bi pištolj doveli u ispravnu ciljničku crtu i poziciju. U odnosu na klasični 3-DOT sustav s tri točke (naši HS i XDM) i karakteristični Glockov tzv. whiteoutline sustav, Caracalovo rješenje se baš i ne doima odveć sretnim i djelotvornim. Mnogo logičnijim i bržim rješenjem mogu se smatrati klasične izvedbe ciljnika. No, analizirajući prije viđenu Bubitovu filozofiju koju je primijenio također na Steyru M s nekonvencionalnim rješenjem trokuta-stih ciljnika, možemo shvatiti bit ideje,

Maksimalno pojednostavljena konstrukcija s minimalnim brojem zasebnih dijelova zaustavljenih na krajnoj brojci 28

Oblik navlake na Caracalu je u gornjem dijelu obliki te nije toliko četvrtast što pištolju daje uglade-niju i donekle elegantniju liniju

HS-a (na XDM-u također nije potrebno obaviti okidanje). Ovo rješenje sve više postaje standard na novim pištoljima zato što povećava sigurnost korisnika, a ujedno se sve češće može naći i među službenim zahtjevima mnogih policijskih i vojnih agencija.

Caracal je pištolj vrlo visokih sigurnosnih standarda što je vidljivo iz svakog njegova detalja i tehničkog rješenja. Posjeduje tri međusobno neovisne kočnice. Na okidaču se nalazi već klasično rješenje s predokidačem dok se u sklopu mehanizma za okidanje

dobro uvježbani strijelci, a nikako ne prosječni korisnici što dakako ne umanjuje vrijednost novog rješenja.

Ciljnički je sustav najveći nedostatak Caracala. Postoje dvije standardne izvedbe. Klasična s tradicionalno smještenim ciljnicima i tzv. Quick sight (brzi ciljnik) sustav. U slučaju klasičnog ciljničkog sustava riječ je o 2-DOT (dvije ciljničke točke) izvedbi gdje se na stražnjem ciljniku u dnu ureza po sredini nalazi jedna bijela točka dok je druga bijela točka na prednjem ciljniku tj. mušici. Pravilno se ciljanje odvija tako što

no ne i djelotvornost. Ma koliko novi ciljnički sustavi izgledali privlačni, ne treba pošto-poto mijenjati već dokazana tradicionalno rješenja samo da bi se samo mijenjalo i ponudilo nešto novo što će nas razlikovati od drugih. Čist dokaz zaludenosti takvom idejom vidimo na "Quick sight" izvedbama Caracala. Na tim modelima stražnji ciljnik je u potpunosti eliminiran te je njegov nadomjestak smješten na gornji dio navlake neposredno iza prednjeg ciljnika, a ispred otvora za izbacivanje čahura. Osim što je praktična vrijednost

ovakvog rješenja vrlo upitna, ona je i skuplja za izradu te znatno i narušava skladnu liniju osnovnog dizajna.

Caracal se puni dvoredim metalnim spremnicima kapaciteta 18 komada metaka kalibra 9 mm PARA i 16 komada kalibra .40 S&W u standardnom F modelu, dok kompaktni C model prima spremnike kapaciteta 15 komada metaka 9 mm PARA i 13 komada kalibra .40 S&W. Najmanji SC model tzv. subcompact prima spremnik kapaciteta 13 metaka kalibra 9 mm Para. Izrađuju se i inačice kalibra .357 SIG, a navodno, prema riječima njihova menadžmenta, u

no zablokira. Ovo rješenje iznimno je zahvalno ako želimo oružje osigurati protiv neovlaštene uporabe, posebice od djece! Od zanimljivosti iz ponude dodatnih dijelova izdvojili bismo prednji rukohvat i kundak koji svojim dizajnerskim rješenjima neodoljivo podsjećaju na oblik ušiju pravog Caracala.

Zaključak

Nema sumnje da je Caracal iznimno kvalitetno izrađeno i dovršeno oružje. Činjenica da je i prije negoli je stavljen u prodaju zadovoljio sve uvjete koje treba položiti oružje prema njemačkim

L.L.C. iz Abu Dhabija već vrlo uspješno opskrbljuje susjedne države svojim pištoljima.

Dojam koji je na nas Caracal ostavio tijekom i nakon pucanja nije ništa poseban da bi ga se izdvajalo. Od naveliko razvikane revolucionarnosti i genijalnosti vi kao korisnik teško da možete nešto zamijetiti, a što bi Caracal uzdiglo iznad konkurenata u prvom redu Glocka i naših HS i XDM pištolja. Čak ni cijena nije pristupačna kako se činilo u najavama.

Preciznost i pouzdanost su uobičajeni za tu klasu pištolja, a samo ponašanje

Navlaka je izrađena od karbonskog čelika visoke kakvoće kao i cijev, koji su uostalom kao i svi ostali metalni dijelovi zaštićeni tzv. Plasoxom, posebnim postupkom otvrdnjavanja vanjske površine pomoću ioniziranih molekula plina dušika

pripremi su modeli kalibra .45 ACP te čak i potkalibarni modeli u izvedbama za kalibre 5.7 x 28 mm i 4.6 x 30 mm. No treba vidjeti što će vrijeme pokazati... Jedno su planovi, a drugo tržišna perspektiva.

U ponudi proizvođača nudi se i dodatna oprema u obliku prednjeg rukohvata (slično okomitom držaču karakterističnom za jurišne puške), pištoljskog kundaka, fiber optičkih prednjih ciljnika, nosača za optoelektroničke ciljnik te plastičnog "lažnog" spremnika s ključem koji kada se umetne u rukohvat pištolja jednostavnim zaključavanjem potpu-

tehničkim specifikacijama za vojni i policijski pištolj (WTD 91), a koji se smatraju najrigoroznijim ispitnim protokolima ikada napravljenim za službeno vatreno oružje te da je zadovoljio i NATO D14 standard, dovoljno govori sama za sebe!

Hoće li to biti dovoljno da Caracal uspije na tržištu ili će biti još jedan od mnogih pištolja u poplavi sličnih, ostaje vidjeti.

Njegova prepoznatljivost na međunarodnom vojnopolijskom tržištu polagano raste pa tvrtka Caracal International

pištolja u ruci tijekom pucanja ne izlazi iz standardnih okvira klase.

Caracal je načelno dobar pištolj, no nikako onoliko revolucionaran da bi mu to bila prednost u odnosu na tržištu već dokazane pištolje poput Glocka, S&W M&P serije i našeg HS9 modela s kojim je u klasi bar što se veličine tiče.

Sasvim je sigurno da su neka konstrukcijska rješenja bolje izvedena od konkurencije, no ona Caracalu ne daju prednost koju bi krajnji korisnici uočili ili od nje imali koristi. ■

Pripremio Željko MEDVEŠEK

Korveta K131 nije sljednik ili poboljšani K130, nego nova klasa brodova prilagođenih za buduće zadaće njemačke ratne mornarice, kojom se štedi na ulaganjima

NJEMAČKA KORVETA K131

Njemačka ratna mornarica s korvetom klase 131 traži jednostavno, ali izdržljivo radno plovilo, koje se u svojoj osnovnoj izvedbi svrstava u mirovne snage i trebalo bi dopunjavati snage za mirovne operacije vojske SR Njemačke. Dok se fregata 125 može rabiti za cijeli spektar mirovnih intervencija, korveta 131 trebala bi je zamijeniti da bi se mogle ekonomski pogodno izvesti akcije donjeg spektra jakosti. Korveta 131 nije ponajprije osposobljena za borbenu aktivnost protiv vojnički organiziranog protivnika, nego prije svega prihvaća načelo "ekonomiziranja snaga i napora", odnosno s manje resursa postići više.

Ona će biti djelotvornije plovilo koje će zamijeniti plovne jedinice s brojnom

posadom i visokim troškovima u intervencijama koje ne zahtijevaju snažan vojni angažman punog profila i visokog borbenog i tehnološkog djelovanja.

U prošlosti dobivena iskustva, posebno od danske klase brodova StanFlex, ali i njemačke ratne mornarice, s kontejnerizacijom (modularizacijom) opremanja za pojedine zadaće pokazala su da je praktična primjena te u teoriji naoko jednostavne zamisli dijelom stavljena u uske granice.

Tako se, primjerice, moraju na nosivoj platformi obaviti određeni radovi da bi se mogla osigurati djelotvornost modula koji se postavljaju na plovilo. Pritom se ne misli na mjesto smještaja modula, nego na veliki broj brodsko-tehničkih

i funkcionalnih integracijskih poslova. Osim toga dijelovi sustava specifični za određenu zadaću u načelu moraju biti prikladni i uz određene prilagodbe osposobljeni za tu primjenu. Ako se dodatno računaju troškovi za ugradnju, baždarenje/ugađanje i stavljanje u pogon, jasno se pokazuje modularnost za pojedine zadaće za neke sastavnice u praksi ispod crte radne, vremenske i troškovne isplativosti. Brzo se dolazi do granice od koje se modularna primjena više ne može promišljeno realizirati.

Međunarodni razvoj

Temeljni uvjeti koji su vodili do opisane zamisli o korveti 131 nisu nikakva posebnost njemačke ratne mornarice.

Mogući izgled K-131?

Foto: ThyssenKrupp Marine

Korveta K-130, na čijim će temeljima nastati K-131

Foto: ThyssenKrupp Marine

Većina ratnih mornarica zapadnog svijeta u sličnoj je situaciji. Zahtjevi u redovitim aktivnostima i potreba za obnovom flote zbog zastarjelosti postojećih plovila u proturječju su s ograničenim mogućnostima proračuna. Zbog toga sve više pomorskih snaga stalno istražuje

i razvija inovativne postupke, da bi i u budućnosti mogle zadržati potrebnu razinu u kakvoći i opsegu te istodobno ostvariti potrebnu operativnu nazočnost na moru.

Slična razmišljanja kao ova o korveti 131 vodila su i do američkih projekata

Maritime Security Cutter i Littoral Combat Ship (LCS).

Istodobno se u istom smjeru razvijaju planovi britanske ratne mornarice (Royal Navy) za fregate tipa 26/Future MCM Hydrographic Patrol Capability, FMHPC i francuske ratne mornarice BATSIMAR (Bâtiments de Surveillance et d'Intervention Maritime).

Zasad ne postoji mnogo ilustracija K-131, jedna od rijetkih podsjeća na K-130

Vremenski plan

Vremenski plan za projekt nabave korveta 131 uvjetovan je mogućnostima ulaganja, a prema planovima vojnog proračuna proizlazi sljedeći vremenski plan realizacije projekta:

- 2009./2010. - početak razvoja
- 2011./2013. - analiza potreba uz razradu osnovnih elemenata konstrukcije
- 2013./2015. - natječajno projektiranje za platformu i sustav primjene
- u 2016. - ugovor za prvu narudžbu gradnje
- oko 2019./20. - porinuće prvog broda. ■

U podne 29. svibnja, kada je otpor velikim dijelom već bio potpuno slomljen i počelo je pustošenje grada, u njega je ušao i sultan. Brzo je proglasio osvojeni grad novom prijestolnicom Osmanlijskog Carstva

PAD KONSTANTINOPOLA 1453. (II. dio) MEHMED II. POSTAJE OSVAJAČ

Kad je bizantski car Konstantin XI. Palaiologos odbio poziv na predaju, počelo je topničko bombardiranje grada

U sklopu priprema za opsadu Konstantinopola, Mehmed II. je 1452. godine na europskoj obali Bospora sagradio vrlo snažnu utvrdu Rumelihisar. Na njezinim su osmerokatnim kulama širine do 25 m i zidova debelih prosječno 7,5 m postavljeni topovi za kontrabatiranje (djelovanje topništva protiv topništva protivnika – op. aut.) i rušenje snažnih bedema grada. Do siječnja 1453. pripremio je veliku vojsku i vrlo snažno topništvo među kojim se u turskim analizama posebno navodi veliki opsadni top sposoban za ispaljivanje kamenog projektila mase oko 550 kg. Osim toga, izgradio je čvrste opsadne kule koje je namjeravao u dijelovima

dopremiti do grada i sastaviti neposredno prije uporabe.

S druge strane, branitelji Konstantinopola činilo je samo 9 000 vojnika, uglavnom plaćenika. Većinu je činilo 7000 Grka, a ostale pripadnici raznih naroda, među kojima i oko 700 Đenovljana. Utvrđenja grada bila su stara i slabo održavana. Vanjski bedemi bili su popravljeni i dodatno utvrđeni u razdoblju 1433. – 1444., poglavito nakon neuspješne turske opsade 1422. No, unutarnji zidovi utvrda stoljećima nisu bili obnovljeni. Zaljev Zlatni rog bio je zatvoren velikim željeznim lancem iza kojeg se nalazila bizantska flota od samo 14 starih jedrenjaka.

Mehmed II. je s vojskom došao do Konstantinopola 5. travnja 1453. i počeo opsadu s kopna. Utvrda Galata na drugoj strani Zlatnog roga, čiji su garnizon uglavnom činili Đenovljani, proglasila je neutralnost. To je omogućilo velikoj turskoj floti (66 galera, 25 velikih transportnih i oko 300 malih brodova) nesmetano uplovljavanje u Bospor i blokadu Konstantinopola s morske strane.

Odbijanje predaje

Kad je bizantski car Konstantin XI. Palaiologos odbio poziv na predaju, počelo je teško bombardiranje grada, ponajprije gradskih bedema. Nepre-

kidno je trajalo od 12. travnja do 29. svibnja. Tijekom prvih sedam dana bombardiranja porušene su dvije kule unutarnjeg bedema i velik dio vanjskog zida. Stoga je sultan, uvjeren da su stvoreni uvjeti za brzi prodor u grad, poslao 18. travnja azape u napad na stvorenu brešu, ali su nakon teške, četverosatne borbe odbijeni.

Dva dana poslije stigla su četiri đenovljanska broda s pojačanjem i opskrbom. Probivši tursku blokadu, uplovili su u Zlatni rog, što je u velikoj mjeri podignulo borbeni moral branitelja. S druge strane, Turci nikako nisu uspijevali prodrijeti u Zlatni rog i obračunati se s malom bizantskom flotom. Smetnja je bio veliki lanac koji je zatvarao ulaz u zaljev, a koji nikako nisu uspijevali raskinuti. Zbog toga je 22. travnja Mehmed II. preko kopna prebacio oko 70 manjih brodova u Zlatni rog, tegleći ih pomoću oblica. Pojava turske flote u Zlatnom rogu izazvala je uzbunu kod branitelja, pa su Đenovljani predvođeni Giovannijem Giustinianiem pokušali 28. travnja spaliti turske brodove, ali u tome nisu uspjeli. Nakon toga, Turci su relativno brzo likvidirali malu bizantsku flotu i pridošle đenovske brodove te stvorili još jednu osnovicu za nastavak opsade.

Barutna galerija

Usporedno s neprekidnim topničkim bombardiranjem grada, Turci su iskopali podzemni hodnik i veliku galeriju ispod vanjskog bedema. Namjeravali su je napuniti barutom i dignuti u zrak dio zidina ispod kojih se nalazila. No, galerija je otkrivena 16. svibnja. Iako su je branitelji zarušili, otkriće je izazvalo veliku paniku među stanovništvom grada, što je znatno uzdrmalo i borbeni moral branitelja. Novu paniku među stanovništvom, a dijelom i kod branitelja, izazvala je pojava velike pokretne opsadne kule 18. svibnja. Topovi kojima je kula bila naoružana napravili su u bedemu novu brešu. Juriš koji je uslijedio na tu brešu ponovno je odbijen, a branitelji su uspjeli zapaliti i opsadnu kulu. Unatoč još jednoj pobjedi, branitelji su potkraj

Trijumfalni ulaz Mehmeda II. u osvojeni Konstantinopol. Odmah je proglasio grad novom prijestolnicom Osmanlijskog Carstva

svibnja bili potpuno demoralizirani i u velikoj mjeri prorijeđeni, a gradski bedemi znatno porušeni.

Procijenivši da je došao odlučujući trenutak za završni napad, Mehmed II. zapovjedio je pred zoru 29. svibnja opći napad na stvorene breše u gradskim bedemima. No, u prvo vrijeme nije bilo uspjeha. Tek uvođenjem trećeg ešelona, koji su u potpunosti činili janjičari obrana je popustila. Turci su prodrli u grad u kojem je nestao svaki organizirani otpor, a borbe su vođene kao niz individualnih sukoba. Bizantski car Konstantin XI. je poginuo u borbi, a Turci su grad pljačkali i pustošili puna tri dana. Nekoliko dana poslije Turcima se predala i utvrda Galata, bez ikakva otpora. Njezinu stanovništvu i garnizo-

nu omogućen je nesmetani odlazak u kršćanske zemlje.

Poginulo je 4500 branitelja, a oko 60 000 stanovnika odvedeno je u ropstvo. U podne 29. svibnja, kada je otpor velikim dijelom već bio potpuno slomljen i započelo je pustošenje grada, u njega je ušao i sultan Mehmed II. Brzo je proglasio osvojeni grad novom prijestolnicom Osmanlijskog Carstva, a sam je zaslužio povijesni nadimak Osvajač. Od tada Konstantinopol je, pod turskim nazivom Istanbul, bio glavni grad Turske do 1923. godine, kada prijestolnicom postaje Ankara. Padom Konstantinopola zaokružena je cjelina osmanlijskog državnog teritorija i omogućeno jačanje Osmanlijskog Carstva te njegovo daljnje širenje na europski prostor. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Vukovar i vukovarska bolnica (dijelovi kronologije), studeni 1991. (IV. dio)

Diplomatske inicijative Vlade RH i međunarodne zajednice za spas ranjenika, žena i djece iz Vukovara nisu prestajale. U pismu, hitno poslanom generalu JNA Andriji Rašeti, vođa europskih promatrača Dir Jan Van Houten zatražio je 17. studenog 1991. da se promatračima omogući ulazak u Vukovar te da jugo-vojska zajamči sigurnost ženama i djeci. Hrvatska vlada je s izvanredne sjednice uputila zahtjev Generalštabu JNA da napravi tampon-zonu, da bi se spasilo civilno stanovništvo i omogućilo poduzimanje humanitarnih akcija, te zatražila hitna evakuacija stanovnika Vukovara, uz prisutnost promatrača Međunarodnog Crvenog križa, cestom Vukovar – Bogdanovci – Nuštar – Vinkovci.

No, sljedećeg je dana, 18. studenog, unatoč herojskom otporu malobrojnih, opkoljenih vukovarskih branitelja, najveći dio Vukovara okupiran. Dr. V. Bosanac je ujutro u 10.10 sati izvijestila Europsku misiju da je bolnica opet na udaru topništva. Promatračka skupina Europske zajednice za Vukovar u 12.15 sati iz Negoslavaca je izvijestila da će njihov predstavnik doći do bolnice "ako mu to bude dozvoljeno". U 12.35 sati dr. Bosanac prosvjedovala je zato što nije ispunjeno obećanje Europske misije glede kontakta i početka evakuacije ranjenika. Novi prosvjed potom je uputila u 15.40 sati, zbog toga što nitko od predstavnika međunarodne zajednice ili Crvenoga križa nije došao "na vrata bolnice koja ima više od 500 pacijenata i isto toliko civila". U 16.55 sati dr. V. Bosanac opet je telefonom uputila prosvjed Europskoj misiji, jer obećana pomoć nije stigla.

Za to vrijeme, u skladu s Člankom 15. Četvrte ženevske konvencije, prema kojem bolnicu u središtu ratnih zbivanja preuzima osoblje Međunarodnog Crvenog križa i vodi brigu o ranjenicima i bolesnicima, predstavnici Republike

Hrvatske, JNA, Međunarodnoga komiteta Crvenog križa, Liječnika bez granica i Malteškoga križa u Zagrebu su postigli "sporazum o neutralizaciji vukovarske bolnice i organizaciji konvoja za evakuaciju ranjenika i bolesnika iz nje". Sporazumom su se RH i JNA obvezale na "prekid vatre na području vukovarske bolnice i na dogovorenom putu evakuacije", na osiguranje "odgovarajućih vozila s odgovarajućim osobljem, za približno 40 teških bolesnika i oko 360 ranjenika, od kojih su trećini potrebna nosila" i na priznavanje "neutralnosti vukovarske bolnice za vrijeme evakuacije". Sporazumom su RH i JNA dale suglasnost "da Promatračka misija Europske zajednice nadgleda cijelu operaciju i da ima potpuni pristup svim dijelovima evakuacije", koja će "obuhvatiti sve ranjenike i bolesnike koji su na liječenju u vukovarskoj bolnici, a za koje mjero-davni u bolnici budu procijenili da mogu putovati." Prema trećoj točki sporazuma konvoj se trebao kretati putom Vukovar – Priljevo – Lužac – Bogdanovci – Marinci – Zidine, gdje je na raskrižju ceste prema Henrikovcima odgovornost za konvoj od JNA trebala preuzeti hrvatska strana. Sporazum su potpisali predstavnik Europske promatračke misije J. M. Chenu, predstavnik Vlade RH (ministar zdravstva) prof. A. Hebrang i predstavnik JNA general A. Rašeta. Djelatnici bolnice počeli su pripremati dokumentaciju za evakuaciju, te za svakoga pacijenta posebno, kako bi u svakoj prilici povijest bolesti bila uz njih. Tu su dokumentaciju otudili pripadnici JNA ujutro 20. studenog. Do danas je vraćen samo manji, ne toliko važan dio odnesene dokumentacije iz vukovarske ratne bolnice; srbijanska vlast tvrdi da joj nije poznato gdje se nalazi preostali dio. Zanimljivo je da je dužnosnik u vlasti pobunjenih Srba u Hrvatskoj 8. listopada 1993. u razgovoru s predstavnikom snaga

UN-a naveo da se "dokumentacija vukovarske bolnice nalazi u arhivu JNA."

U večernjim satima Siniša Glavašević je za Kroniku dana izjavio: ... *Slika Vukovara u 22. satu 87. dana ostat će svjedocima ovog vremena zauvijek u sjećanju. Avetinski prizori nižu se do beskraj, miris paljevine. Pod nogama se osjećaju ostaci trupovlja, građevinskog materijala, stakla, ruševine i jeziva tišina. Istovremeno, liječnici u vukovarskoj bolnici bore se s mnogim nedaćama. Od velikog broja ranjenika, od kojih je 300 težih i oko 400 nešto pokretnijih, mnogih civila, koji su ovdje našli utočište, do strašnih rana kakve su snašle pet i pol mjesecnu bebū, koju je danas u poslijepodnevnim satima operirao doktor Tomislav Vlahović. Od ostataka granate tom djetetu je veoma stradalo bedro i natkoljenica. Slično se dogodilo i četiri i pol godišnjoj djevojčici, kojoj je granata smrskala rame. Još nedavno smo javljali o stradanju jedne buduće majke i njezina nerođena djeteta. Breme takvih slučajeva civilizacija nije u stanju podnijeti. Plinske gangrene, svi se ovdje nadaju, neće više nikad carevati medicinom.*

A ovog trenutka dobivam i podatke o završenim pregovorima. Konvoj kreće sutra u 10.00 sati, imat će kapacitet 600 pacijenata. Ići će relacijom: Vukovarska bolnica, Priljevo, Lužac, Bogdanovci, Marinci, Zidine, Nuštar. U civilnim skloništimā naselja Borovo sutra će također biti uspostavljen kontakt, gdje ima negdje oko 200 ranjenika i također će biti priključeni evakuaciji stanovništva u sljedećim danima. Nadamo se da je mukama po Vukovaru kraj.

Dva dana potom, novinara Radija Vukovar Sinišu Glavaševića srpski okupatori ubili su na Ovčari. ■

*U sljedećem broju: Vukovar i vukovarska bolnica (dijelovi kronologije), studeni 1991. (V. dio)

Izbjeglica (III. dio)

Vrijeme u izgnanstvu ipak se mica-lo. Nekako se dokoturio i kraj prvog polugodišta. Petice Ane izbjeglice krase imenik 3.a razreda. Ponosna sam na svoj uspjeh, ali svakim danom hvatam sebe kako razmišljam o kolegama iz bivšega (barem za sada) razreda. Željela bih znati kako su prošli Jasna i Mladen, naši razredni blizanci. Kako su prošle Josipa i Snježana? U koju školu sada idu Čeleda i Igor? Koga tuče naš karatist Dragan u učionici dokazujući svoje borilačke vještine? Gdje li je moja nastavnica Milena? O onom najgorem, smrti i razaranju, ne usuđujem se pitati. Bože, daj da su svi živi.

Drage moje kolegice i kolege, moram vam priznati da mi do mojih petica nije baš stalo. One su samo jedan skroman dar mami i tati u ovim teškim danima. Tatu ću razveseliti, nažalost, samo preko telefonske žice. To mu je, onako, za uzvrat, kad nam se javi i podvikne: Živ sam, ne brinite se za mene!

Nadam se da ću razveseliti i svoju učiteljicu, kad se, nakon rata, ponovno sretremo u našem slobo-dnom gradu, u našoj najdražoj

učionici. Bit ću sretna tek onda kada sjednem u klupu u našoj školi i više nikada ne budem izbjeglica.

P.S.

Evo me u mom gradu. Evo me u mojoj školi. Lipanj miriše i pobjeđuje miris baruta koji još lebdi u zraku iako se više ne puca, granate ne padaju. Ovdje su i moje stare kolegice. I kolege. Istina, nismo svi, ali ... Ni Snježane nema, a bila mi je veoma draga. Kažu da je negdje u Srbiji. Otac joj je bio vojno lice.

Da mi je znati kako se Snježana osjećala dok je njezin otac rušio moj i njezin grad, dok je rušio moju i njezinu školu, dok je ubijao njezine i moje vršnjake, njezine i moje sugrađane, dok je točio krv Osijekom.

Rado bih je upitala zbog čega je bila ugrožena kad je imala tri puta veći stan od moga, kad je nosila ljepše i skuplje haljine od mojih, kad joj je džeparac neograničen bio, kad je putovala na more svake godine, a ja nijednom; kad ju je mama svaki dan vozila u skupom automobilu u školu, a ja iz istog naselja išla pješice, kad...

Kažu da je život nepredvidiv. Ako je uistinu tako, možda ipak dobijem odgovore iz Snježaninih usta. Možda će ta djevojčica iz 3.b shvatiti da je ovaj grad veće povlastice dao njoj nego meni, samo se bojim da ne bude kasno.

Ni nastavnice Milene više nema. Zar je baš ove godine morala pože-ljeti mirovinu, a meni se uvijek činila lijepom i mladom, pravom ženom stvorenom za učiteljicu.

Sve je nekako drukčije, ali život teče dalje. Krećem u nove pobjede. Pa, više nisam izbjeglica.

Kraj

Ruža ZUBAC-IŠTUK

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošaljete na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Sarajevska cesta 7, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojnisk@morh.hr

Ciklus filmova "Ljudi u oluji"

- trajanje: zima – proljeće 2011.
- predavač: Daniel Rafaelić
- organizatori: Udruga Kinofon i Tvornica deluxe
- mjesto održavanja: Hypo centar Zagreb, Slavenska avenija

Sve je zamišljeno kao serija tzv. filmskih predavanja, znači red predavanja s insertima odnosno kraćim filmovima, i nakon toga prikazivanje cjelovečernjeg, ili igranog ili dužeg dokumentarnog filma. Na prvom, uvodnom predavanju 17. veljače, Daniel Rafaelić pokušao je ocrtati filmske propagandne silnice koje su bile usmjerene na ovaj prostor u doba II. svjetskoga rata. Predavanje je obuhvatilo tzv. propagandna središta raznih provenijencija: SAD, Velika Britanija (kao predstavnici zapadnih demokracija, SSSR (sovjetske ili komunističke), i Njemačka, Italija, NDH (fašističke, nacističke ili kvislinške).

Svaki od tih propagandnih središta predstavljen je s po jednim "proizvodom" koji je bio tipično promidžbeno viđenje određenog središta prema balkanskom području. U tim predstavljanjima zastupljeni su bili sve vrste filmova, u najvećoj mjeri dokumentarni, zatim dugometražni igrani, ali i animirani što je bilo posebno zanimljivo.

Na samom početku predavanja vidjeli smo ni manje ni više nego Disneyjevu Snjeguljicu. Uz poznatu scenu u kojoj uz pjesmu Haj- Ho patuljci kopaju rudnik, Rafaelić nam je prikazao propagandni crtić iz Disneyjeva studija "Seven wise dwarfs". Disney je koristeći se popularnim animiranim junacima pozivao američke građane na ulaganje u ratne obveznice.

Nacistička Njemačka, koja je do danas ostala mračni sinonim filmske propagande, predstavljena je dugometražnim igranim filmom Fritza Petera Bucha: "Menschen im Sturm/Ljudi u oluji" a po kojem je i cijeli ciklus predavanja nazvan. Predstavljajući njemačku propagandu prikazan je dijelić dugometražnog dokumentarnog filma "Rat na Balkanu – Smrt Jugoslavije", koji su ekspeditivni nacistički moguli snimili u rekordnom roku, kako bi u kinima prikazivali uspješan primjer njemačkog Blitzkriega u Travanjskom ratu koji je sa zemljovida Europe izbrisao Grčku i Jugoslaviju. Film počinje s jednom od najpoznatijih snimki nacističkog ministra propagande Josepha Göbelsa koji na radijskoj postaji objavljuje njemačkom narodu da je Njemačka napala Jugoslaviju.

Sve u svemu živo i zanimljivo, superiorno i razumljivo. Tako kratko možemo najaviti filmski ciklus "Ljudi u oluji", seriju predavanja koju možete gledati sljedeća dva mjeseca.

više: www.tvornica-kulture.hr

Leon RIZMAUL

4. ožujka 1193.

Umro sultan Saladin

U vrijeme okrutnih Križarskih ratova posebno su odjeknule ove mudre riječi: "Trebalo se suzdržati od krvave osvete, jer prolivena krv nikada ne miruje." Izgovorio ih je sultan Saladin, hrabar i plemenit muslimanski vojskovođa, koji je umro 4. ožujka 1193. nažalost mnogih koji su tvrdili da je sa Saladinom "nestalo ljudi stvarne vrijednosti". Podrijetlom Kurd, Saladin se rodio u Tikritu, čudnom igrom sudbine u rodnome mjestu budućega iračkog krvnika Sadama Husaina. U čestim ratovima protiv europskih vitezova, vještiji je ratnik izvojevao mnoge pobjede. Naneo je teške poraze križarima i 1187. krenuo na Jeruzalem. Boriti se ili čak mučenički poginuti u borbi za Jeruzalem bila je najveća čast svakom muslimanu. Grad je branio franački velikaš Balian sa šaćicom vitezova i nekoliko stotina građana. Takva obrana Saladinu nije bila nikakav problem. Za samo 12 dana Balian je položio oružje i otvorio vrata Svetoga grada velikom egipatskom osvajaču. Zarobljenike je uz otkup dao sprovesti do najbližeg kršćanskog teritorija što križarima nije palo napamet kad su pobjednički ušli u Sveti grad. Na bojištu se ubrzo pojavio ludo hrabri engleski kralj Rikard Lavljeg Srca, kojem plemenitost nije bila najveća vrлина. Pa ipak, krvni neprijatelji tukli su se u duhu najboljih viteških tradicija. U jednoj ratnoj vrevi pod Rikardom je pao konj, ali je Saladin spriječio svoje ratnike da mu odrube glavu. Štoviše, podario mu je još ljepšeg ždrijepca. O njihovu međusobnom poštovanju govori i Rikardova izjava da je Saladin nesumnjivo najveći vođa islamskoga svijeta, na što je Saladin uzvratio da ne bi ni od koga radije izgubio Jeruzalem nego od Rikarda. Neki kroničar poslije je zapisao: "Kad bi svaki od njih imao vrline onoga drugoga, u svijetu se ne bi našla dva takva vladara."

5. ožujka 1836.- proizveden prvi Colt revolver

5. ožujka 1914.- osnovan Hrvatski veslački klub "Gusar" u Splitu

6. ožujka 1944.- saveznici prvi put bombardirali Berlin

7. ožujka 1839.- utemeljena Matica ilirska

Leon RIZMAUL

Hrvoje STRUKIĆ

Kaciga M 56 B

Vojnička kaciga, model M 56 nastaje u Istočnoj Njemačkoj gdje se proizvodila za potrebe Narodne armije Njemačke Demokratske Republike. Izvorno je dizajnirana 1942. kao zamjena za modele Stahlhelms M 35 i M 40. Dizajn nikada nije napredovao i ostaje neiskorišten sve do izrade nove njemačke vojne kacige za Volkspolizei i Narodnu armiju Istočne Njemačke.

Istočna je Njemačka je polovicom XX. stoljeća počela razvijati svoje borbene kacige, pa tako 1954. godine nastaje M 54, koji je bio proizveden u vrlo malom broju, a već nakon godinu i pol bio je zamijenjen s M 56.

Prvi od kasnija tri tipa M 56, ima na vanjskoj strani karakteristične stožaste kalote tri vidljive male zakovice. Njih na unutarnjoj strani kalote drži obruč od tankog čeličnog lima, širine 35 mm. Na limeni je obruč učvršćen s dvanaest zakovica kožni naglavak s

prema vrhu izre-
zanih osam
perforiranih
jezič-
ča-

ca. Kod tipa B ovog modela kacige od 1966. pojavljuje se inovacija. Tada se na nosač unutarnje opreme učvršćuje s četiri alke kožni račvasti remen podbratka, koji je osiguravao stabilnost kacige. Cijeli liner tj. unutarnja oprema kacige još je podložena uz unutrašnji dio kalote s četiri jastučića od tvrde pjenaste gume, čvrsto zalijepljenih uz čelični lim kacige, čime je omogućeno vibriranje pri udaru.

Ova kaciga M 56 B, tamnozeleno boje, dimenzija je 153 x 305 x 267 mm.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),

Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipičić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.militaryboots.com

U potrazi za stranicom na kojoj bismo mogli naći informacije o kojekakvim vojničkim čizmama za oko nam je zapela www.militaryboots.com. Stranica je prodajnog karaktera, no odmah ćemo zaustaviti one koji bi ovaj čas željeli naručiti čizme. Naime, narudžbe su ograničene samo na kontinentalni dio Sjedinjenih Država. Ipak, informacije na stranici su brojne i precizne, isto kao i načini pretrage, tako da ćete, ako zagrizete za neki par ponuđenih čizama, sigurno naći način da ih nabavite. Ponuda je zaista reprezentativna, zastupljeni su elitni proizvođači. Stranica dokazuje da funkcionalnošću, pa i izgledom, vojničke čizme mogu biti uporabljive i onima koji nisu odabrali vojnički poziv.

D. VLAHOVIĆ

